Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

[К]ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[Гар]аhанай 1921 оной [но]ябрийн 21-hээ гарана | № 266 (13755) | 1974 оной ноябриин 13, среда | Сэн 2 мүнгэн.

Тодорхойлхы жэлэй ГАБШАГАЙ АЛХАМУУД

[Ж]ЭЛЭЙ ДҮҮРЭТЭР 48 ҮДЭР ҮЛӨӨ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

...[шэнэ] аргаар нүүрhэ мал[тажа, Баг]а-Холбоолжоной уур[хайн хүдэлм]эрившэд эрхим ту[рүү ам]жалтануудаа үнинhөө хой[шо туйл]ана. Эндэ халаа[най даа]бари дүүргэдэггүй [хүдэлмэ]ришэд' үгы. Октяб[рийн] революциин орде[нээр ша]гнагдаhан машинист [Петр И]лларионович Конова[ловтой х]амта машинистнүүд [Феоктист] Николаевич Бак[шеев, Г]ригорий Семенович По[кацкий] гэгшэд газар малтаха [халаан] бүриингөө даабари 10 процентээр үлүүлэн...

Бэрхэ машинист Петр Илларионович Коновалов байгша оной арба hара соо 1.135 мянган кубометр газар малтаха даабаряа 1.238 мянган кубометртэ хүргөө. ЭШ-10-70 түхэлэй бүтээсэ ехэтэй экскаваторые жолоододог машинист Феоктист Николаевич Бакшеев байгша оной эхинhээ 2 миллион 84 мянган кубометр газар малтаhан байна. Григорий Семенович Покацкиин даадаг экипажай коллектив арба hарын даабариhаа гадуур 20 мянган кубометр газар малтаба. Дурдаха болоо hаа, манай Бага-Холбоолжоной уурхайда иимэ ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд олон юм. Эдэнэй өрөл долго шадабариин ашаар , лэ оньhон техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдажа, хүдэлмэриин саг хүсэдөөр хэрэглэгдэнэ. Нүүрhэ малтаха халаан бүриин даабари холо үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Манай Бага-Холбоолжоной уурхайн коллектив байгша оной арба hарын даабариhаа гадуур 74 мянган тонно нүүрhэ малтаhан юм. Продукци худалдаха даабари 199 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдөө. Ажалай бүтээсые үнгэрhэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 11,7 процентээр дээшэлүүлэгдэө.

А. ГОДЯЦКИЙ,
Бага-Холбоолжоной уурхайн 1-дэхи участогой начальник.

Улаан-Үдын 1-дэхи СМУ-гай табадахи разрядай электро-гагнууршан Г. В. Шерстнев хорёод жэлдэ хүдэлжэ ябана. Тэрэ халаанайнгаа нормо 140—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электрогагнууршан коммунис ажалай ударник В. Шерстнев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

[У]ЯЛГАЯА ШЭНЭЛБЭБДИ

...байгаа арга боломжо[е] хүсэдөөр хэрэглэжэ, [ам]жалтатайгаар ехэ про[дукци г]аргахын тула манай [Баргажан]ай леспромхозой [хүдэлм]эришэд ехэхэн орол[долго, х]үсэл гаргана. Түрүү [хүдэлм]эришэдэй дүй дүршэ[л ш]үүн абажа, эбтэй ээ[тэй х]үдэлhэн хүдэлмэри[шэд] бүтээсэ туйлажа, [...]гуур суурхана. [...] саг болотор манай [леспромх]озой хүдэлмэришэн [Владими]р Иванович Тормо[зовой нэ]рэ солые хамта хү[дэлдэг] нүхэдhөөнь бэшэ хүн [мэдэхэг]үй hэн. Дүрбэн жэ[лэй турш]а Владимир Ивано[вич Торм]озов бага комплекс[ын брига]дые даажа абаа бэ-[...]

[...] ажалаа зүбөөр эм[хидхэжэ] гэжэ оролдохо. [Бригад]адаа шуран бэрхэ [хүнүүд... тэ]рэнэй даадаг брига[дын колл]ектив hара бүриин[гөө даа]бари үлүүлэн дүүргэ-дэг болоо. Владимир Ивановоч Тормозовой бригадын хүдэлмэришэд хэдэн удаа Баргажанай аймагай эрхим бригада гэhэн нэрэ солодо хүртөө. Байгша оной август hарада юhэдэхи табан жэл соо модо бэлэдхэхэ даабаряа дүүргээд, мүнөө 1976 оной түсэбөөр хүдэлжэ байна.

Петр Семенович Яричин эрхим түрүү ажалаараа суурхажа байhаар. Тэрэнэй даадаг бригадын коллектив 76 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ табан жэлэйнгээ даабари байгша оной сентябрь hара соо түгэсхөө. А. А. Грязин, И. Т. Марковец гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд ойрын үдэрнүүдтэ табан жэлэйнгээ даабари дүүргэхээр шиидэнхэйнүүд.

Баргажанай леспромхозой бэшэшье олон хүдэлмэришэд үдэрhөө үдэртэ улам эршэтэйгээр ажаллажа, даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ. Модо бэлэдхэгшэд, ойhоо модо шэрэдэг машинануудай жолоошод, машинануудта модо ашаалдаг крануудай операторнууд хаба шадалаа гарган хүдэлнэ. Эдэнэр трактор, машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадана.

Манай леспромхозой хүдэлмэришэд юhэдэхи табан жэлэй дүрбэн жэл соо 1 миллион 490 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа ноябриин 5-да амжалтатайгаар дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр үшөө 60 мянган кубометр модо бэлэдхэхээр уялга абаба. Мүнөө хүдэлмэришэднай, «нэгэн бултанай, булта нэгэнэй түлөө» гэhэн уряа доро хүдэлжэ байна. Бидэнэр урдаа табиhан зорилгоёо бэелүүлхэл байхабди.

В. ИЗМАЙЛОВ,
Баргажанай леспромхозой главна инженер.

[А]РБА hАРА [...]0 0— [...] МЯНГА

Манай «Татарский ключ» карьероуправлениин коллектив дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ абаhан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Продукци гаргаха hара бүриин даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Байгша оной арба hарын даабариhаа гадуур 151 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. 83 мянган түхэригэй сэбэр олзо үйлэдбэридэ оруулагдаhан байна.

Манай карьероуправлениин коллектив саашадаа бүри эршэтэйгээр ажаллажа, hайн шанартай продукци үшөө ехээр гаргажа, тодорхойлхы жэлэй даабарие болзорhоонь урид дүүргэхээр зоригжонхой.

А. ПОЛЯНСКИЙ.
«Татарский Ключ» карьероуправлениин главна механик.

ТУЙЛАЛТЫНЬ ЗЭРГЭЭР

[Ивалгын] ой модоной ажа[хын колле]ктив байгша оной [...]шэ ехэтэйгээр хү[дэлжэ], модо hайнаар ха[...] Үмхиржэ муудаhан [...]оонь отолно. Хэрэг[лэгд]эдэмэл модо гарга[...] урэhэ суглуулхэ, [...] даабаряа ходо[ло] дүүргэжэ байдаг. [Байгша] оной гурбадахи квар[талда] дурсагдагша ажа[хын кол]лектив илангаяа hайн үрэ дүн туйлаба. Барилгын материал гаргаха даабари 18 процентээр, модо hуулгаха даабари 2 процентээр үлүүлэн дүүргэгдээ.

РСФСР-эй ой модоной ажахын министерство, профсоюзай ЦК тус ажахын ажалай туйлалтануудые үндэрөөр сэгнэжэ, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулба. Ивалгын ой модоной ажахын коллективтэ КПСС-эй Буряадай обкомой, Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй, КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой, райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаба.

Н. ТЮРНЕВ.

[...]ТАЖАНАЙ [...]АГТА

[ДАМЖУУЛ]ГЫН УЛААН ТУГ

[...] колхоз (правле[ниин тү]рүүлэгшэ С. Л. Га[...], [пар]ткомойнь секретарь [...]шиев, профкомойнь [түрүүлэгшэ] Б. П. Эрдынеев) [...]ой юhэн hарын тур[шада] [...]ндэ мяха худалда[ха даабари]а 104,6 процент [...] эбэртэ бодо мал[...] абаха түсэбөө — [...]ин бүриhөө 106,1 [...] абаhан байна. Мүн [...] тушаагдаhан мал [...] шэгнүүр дунда зэр[гээр ...] килограмм, хонин [...] 38 килограмм та[...]. Аймагай бусад [...]та орходоо эрхим [...]лаhан тус колхоз[...] [...]ой райкомой, айм[...] дамжуулгын [Улаан туг] барюулагдаhан бай-[...]маев, парткомойнь секретарь М. Э. Молонов, профкомойнь түрүүлэгшэ А. Б. Абидуев) КПСС-эй райкомой болон ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

ШАН БАРЮУЛАГДАБА

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой hаалиин гурбадахи фермын (даагшань Л. Б. Занаев) коллектив аймагай ажахынуудай бригада, фермэнүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлбэ. Тиин тус фермэдэ КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг, фермые даагшада мүнгэн шан барюулагдаба.

ГҮҮРТЭНҮҮД СООhОО ЭРХИМЛЭБЭ

Шитханай совхозой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой И. Я. Вылков, Д. В. Будаева гэгшэдэй даадаг hү. hаалиин гүүртэнүүд аймаг соохоо шалгаржа, түрүүшын хоёр hуури эзэлбэ. Мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн Вылковэй даадаг гүүртын малшадта КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха болобо. Хоёрдохи hуури эзэлhэн Будаевагай гүүртын малшад дамжуулгын Улаан тугханда хүртэбэ.

[...]ИНЬ ДЭЭШЭЛЭЭ

[...] оной юhэн hарын [...]түсэбөө 129 про[центээр дүүргэ]жэ, аймагай ажа[хынуудай] дунда дэлгэрhэн со[циалис м]үрысөөндэ түрүү [hуури эзэл]hэн Хилганын кол[хозой ...]гшэнь В. Ш. Гар-

Манай корр.

ТОБШОХОНООР

★**БУРЯАДАЙ ГЕОЛОГОУПРАВЛЕНИИН** коллектив 3-дахи кварталай үрэ дүнгүүдээр социалис мүрысөөндэ эрхимлэн гараа. Коллектив СССР-эй Геологиин министерствын болон энэ hалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта, 1-дэхи мүнгэн шанда хүртэhэн байна. Буряадай геологууд шэнжэлгын ехэ хүдэлмэри хэжэ дүүргээ.

★**ТИМЛЮЙН АСБОЦЕМЕНТНЭ ЗАВОДОЙ** коллектив бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүн туйлажа, гүрэнэй түсэб, социалис уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэжэ байна. Байгша оной түсэбhөө гадуур 3 миллион хэhэг шифер үйлэдбэрилхэ социалис уялгань дүүрэхэ ойртоо. Коллектив 10 hарын туршада 2207 мянган хэhэг шифер даабариhаа гадуур үйлэдбэрилжэ, хэрэглэгшэдтэнь эльгээhэн байна.

★ **ЭЛХИИН АВТОЗАhАБАРИЛГЫН ЗАВОДОЙ** коллектив продукци худалдаха 10 hарын түсэбые 102 процент дүүргээ. Тодорхойлхы жэлдэ түсэбые уридшалан дүүргэхэ, автомашина, двигательнүүдые hайнаар заhабарилха гэhэн мүрысөөн хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Тэдэнэр жэлэй эхинhээ хойшо 70 мянган түхэригэй продукци худалдаhан байна.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. Г. ГУМПЫЛОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, партийна, комсомолой органуудта удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаhанайнь түлөө хэблэлдэ гүрэнэй нюусануудые сахин хамгаалха талаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Управлениин начальник нүхэр Василий Гумпылович **Гумпыловые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной ноябриин 11.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР И. П. АРСКИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэhөөр 70 наhа гүйсэhэнтэйнь, багшын ажал ябуулгынь 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, багшанарые бэлдэхэ талаар удаан саг соо үрэ ехэтэйгээр ажаллаhанайнь түлөө Буряадай Д. Банзаровай нэрэмжэтэ гүрэнэй багшанарай институдай химиин кафедрын доцент нүхэр Иван Петрович **Арскиие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной ноябриин 11.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР И. М. ЗАНДАНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, научно-педагогическа болон нинтын ажал удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр хэhэнэйнь түлөө Буряадай хүдөө ажахын институдай политэкономиин кафедрын доцент нүхэр Илья Михайлович **Зандановые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной ноябриин 11.

ШРИ ЛАНКАГАЙ РЕСПУБЛИКЫН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР МОСКВАДА

Шри Ланкагай Республикын премьер-министр, оборонын ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаике Советскэ правительствын уряалаар ноябриин 11-дэ албанай хэрэгээр Москва ерээ.

Шри Ланкагай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ премьер-министрые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Архипов болон бусад тушаалтад угтаба.

Ниидэлгын талмай дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа, Шри Ланкагай ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

Ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд хүндэтэ айлшанаа угтаба.

Шри Ланкагай Республикын премьер-министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаике, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин аэродром дээрэhээ город тээшэ шэглэн дабшаа. Мотоциклистнүүдэй хүндэлэлэй эскортоор үдэшэгдэhэн кортежэй дабшаhан Москвагай үйлсэнүүд Шри Ланкагай ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар, хоёр ороной хоорондо улам бэхижэжэ, хүгжэжэ байгаа хани барисаанай, харилсаа холбооной хүндэлэлдэ зорюулагдаhан амаршалгын транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

(ТАСС).

А. Н. Косыгин Сиримаво Р. Д. Бандаранаикатай уулзаа

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ноябриин 11-дэ Кремль дотор Шри Ланкагай Республикын премьер-министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаикатай уулзаба. Хани ёhоной хөөрэлдөөнэй үедэ Советскэ Союзай ба Шри Ланкагай Республикын хоорондохи харилсаа холбооe саашаданъ үргэдхэлгын асуудалнуудаар hанал бодолнуудаа тодорхойгоор зүбшэн хэлсээ. Тэрэшэлэн уласхоорондын хэдэ хэдэн шухала асуудалнууд хаража үзэгдөө.

А. Н. Косыгин, Сиримаво Р. Д. Бандаранаике Советскэ Союзай ба Шри Ланкагай Республикын хоорондохи харилсаанай таарамжатай hайнаар хүгжэжэ байhанда сэдьхэлээ хананхай байhанаа элирхэйлэн мэдүүлээд, уласхоорондын политикын талаар хоёр ороной харилсаа холбооной саашадаа бүри эдэбхитэй болохо арга боломжо тушаа анхарал хандуулба.

(ТАСС).

Кремльдэ хөөрэлдөөнүүд болобо

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Советскэ правительствын уряалаар, албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэhэн Шри Ланкагай Республикын премьер-министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаике ноябриин 11-дэ Кремль соо хөөрэлдэжэ эхилээ.

Хани ёhоной, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнүүдэй үеэр хоёр талын харилсаанай, тусхайлан хэлэбэл, экономикын талаар харилсаанай байдал болон арга боломжонууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Харилсаанай бүхы асуудалнуудаар түгшэ эрхэтэ, али али талада ашатай туhатай холбоо барисаанай хоёр ороной хоорондо хүгжөөгдэжэ байhые хоёр тала ханангяар тэмдэглэбэ. Хоёр талын холбооной саашадаа үргэдхэгдэхэ арга боломжонуудта эдэнэр анхарал хандуулаа. Хөөрэлдөөнүүд саашадаа үргэлжэлүүлэгдэхэ.

(ТАСС).

ХАНИ ЁhОНОЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

СССР-эй правительство ноябриин 11-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо Шри Ланкагай Республикын премьер-министр, оборонын ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаикын хүндэлэлдэ обед эмхидхээ.

Хүндэтэ айлшантай хамта тэрэниие үдэшэжэ ерэлсэhэн гүрэнэй ажал ябуулагшад обедтэ байлсаба.

Совет талаhаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тушаалтад обедтэ хабаадаа.

А. Н. Косыгин, Сиримаво Р. Д. Бандаранаике үгэнүүдые хэлэбэ.

А. Н. Косыгинай, Сиримаво Р. Д. Бандаранаикын хэлэhэн үгэнүүд альга ташалгаар угтагдаа.

Обед хани ёhоной оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИ СОФИДА ЕРЭНХЭЙ

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедтэй хамта «Проблемы мира и социализма» гэжэ журналай редакциин эмхидхэhэн, «Социалис демократиин мүнөөнэй зорилгонууд ба тэрэнэй саашадаа хүгжэхэ арга боломжонууд» гэhэн уласхоорондын конференцидэ хабаадахын тула КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитонов түрүүтэй КПСС-эй делегаци ноябриин 11-дэ Болгарида ерээ.

Тэрэшэлэй бусад аха дүү оронуудай делегацинууд эндэ ерэнхэй.

ХАНИ ЁhОНОЙ АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР

БУХАРЕСТ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев Румыниин Коммунис партиин ЦК-гай уряалаар ноябриин 11-дэ албанай хэрэгээр Бухарест ерээ.

АРАДАЙ АЖАБАЙДАЛАЙ ТҮҮХЭ БЭШЭГ

Москвадахи выставкэнүүдэй түбэй зал дотор табигдаhан, СССР-эй Уран зурагай академиин гэшүүдэй зохёол бүтээлнүүд манай ороной баян дэлгэр байдал тухай, зохёон байгуулагша, баатар габьяата, уран бэлигтэ совет хүн тухай хөөрэнэ. Эдэ зурагууд Бүхэросеэйн академиие СССР-эй Уран зурагай академи болгон хубилгаhаар 25 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Москвада. Ленинградта нээгдэhэн выставкые 800 мянга гаран хүнүүд хараад байна. Энэ амжалтань эндэ табигдаhан зохёол бүтээлнүүдэй гүн гүнзэгы удхаар, уран hайханаар тодорхойлогдоно.

Ойн баярай энэ выставкэ СССР-эй Уран зурагай академиин угаа ехэ хүдэлмэри эрхилжэ байдагые элирхэйлэн гэршэлнэ. Уран зураашадай зохёол бүтээлнүүд манай Эхэ ороной түүхэдэхи онсо гайхамшаг хэрэгүүдые, революциин ехэ илалтые, совет арадай дайшалхы баатаршалгые харуулна. Эдэнь арад түмэнэй мүнөөнэй ажабайдалаар, совет хүнүүдэй ажалай баатаршалгануудаар зоригжуулагдадаг байгаа, зоригжуулагдажа байна. Эдэнь совет хүнэй ёhо заншалай hайн hайханиие, тэрэнэй сэдьхэл бодолой гүн гүнзэгые, манай Эхэ ороной байгаалиин үзэсхэлэн hайханиие дэлгэн харуулна.

Эндэ табигдаhан зурагууд, скульптуранууд тэдэниие бүтээгшэдэй түгэс бэлиг шадабариие, мэргэжэлнүүдэйнь, шэнжэ шэглэлнүүдэйнь олон янза байhые, партийна ба арадай шэнжэ шанарай ленинскэ гол ёhонуудта үнэн байдаг совет уран зурагай искусствын олон үндэhэ яhатанай онсо түхэл шэнжэтэй байhые эли тодоор гэршэлнэ. Уран биирэй, нарин зэмсэгэй мэргэжэлтэд совет искусствын алтан жасада ороhон, дабтагдашагүй уран hайхан зохёол бүтээлнүүдые бии болгоо.

Ноябриин 11-дэ нүхэд В. В. Гришин, А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, В. И. Долгих ерэжэ, выставкэ хараба.

СССР-эй Уран зурагай академиин президент, Социалис Ажалай Герой Н. В. Томский, академик вице-президент В. С. Кеменов гэгшэд парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдые выставкын экспозицитай танилсуулаа.

Пролетариадай революциин сэсэн бодолто ударидагша ба стратег, Коммунис партиин вождь, Совет гүрэниие эмхидхэн байгуулагша — Владимир Ильич Ленинэй образые харуулhан зохёолнууд эндэ олоор табигданхай. «Комсомолой III съезд дээрэ В. И. Ленинэй үгэ хэлэлгэ» гэhэн Б. Иогансоной ба тэрэнэй шабинарай мэдээжэ картина тэдэнэй дунда бии. Е. Вучетичэй, М. Манизерай, В. Серовой, А. Герасимовай, Н. Жуковай, Н. Грабариин, Н. Томскиин, Е. Кибрикын ба бусадай зохёолнууд Ленинианада hонирхолто хуудаhанууд боложо ороо.

Совет арадай ажабайдалай түүхэ бэшэг залнууд доторхи картинануудаар, скульптурануудаар зураглан харуулагдана. Революциин, түрүүшын табан жэлнүүдэй, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнуудай баатарнуудай, мүнөө сагай хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай гайхамшаг түлөөлэгшэдэй образууд А. Дейнекиин, Кукрыниксэнүүдэй, А. Пластовай, С. Герасимовай, С. Чуйковой, Г. Коржевой, У. Джапаридзиин, Д. Шмаринoвай, Э. Окасай, Ю. Непринцевэй, М. Савицкиин, И. Клычевэй, Т. Яблонскаягай, Ю. Пименовэй, Т. Салаховай, Б. Пленкиной, аха дүүнэр А. С. Ткачевуудай зурагууд дотор харуулагдана. Мэдээжэ скульпторнууд В. Мухинагай, С. Лебедевагай, С. Коненковой, А. Кибальниковай, Л. Кербелиин, Г. Иокубониcой, Е. Белашовагай, Т. Залькалнсай, В. Бородын, М. Бабуринай, П. Бондаренкын зохёолнууд эндэ табигданхай. Олониитын ажал ябуулагшадай, эрдэмтэдэй, артистнуудай, уран зохёолшодой портредүүдэй галерейе П. Кончаловскиин, П. Корин, В. Ефанов, В. Орешников, Д. Налбандян, З. Азгур, В. Цигаль, А. Файдыш, В. Пинчук, Ф. Решетников гэгшэд бүтээгээ.

К. Юоной, М. Сарьянай, Н. Крымовой, Н. Ромадинай, А. Грицайн, У. Тансыкбаевай, Э. Калниньшай, Л. Бродскиин, И. Богчайн, А. Айтиевай пейзажнууд манай Эхэ ороной жабхалан hайханиие зураглана.

Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд выставкэ хаража дүүргэhэнэй hүүлээр академиин гэшүүдтэй — выставкэ дээрэ табигдаhан зохёол бүтээлнүүдэй авторнуудтай хөөрэлдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр М. А. Суслов эндэхи экспозициие үндэрөөр сэгнээд, элдэб мэргэжэл шэглэлнүүдтэй мастернуудай уран шадабариие, бодото байдал үнэн зүбөөр зураглан харуулдаг онол аргануудыень, манай социалис олон үндэhэ яhатанай искусствын тематикын баялигые энэ выставкэ эли тодоор харуулна гэжэ тэмдэглээ.

Академигүүдэй зурагууд хүмүүжүүлхы маша ехэ хүсэтэй, хүниие зоригжуулна.

Социалис реализмын искусствын эхи табигшадай нэрэ алдарнууд hайн мэдээжэ. Тэдэнэй уран бүтээлэй дээрэ зэргын гол ёhонуудай угыень залгамжалагша гайхамшаг бэлигтэд мүнөө үргэлжэлүүлжэ байнхай. Энэ искусство мүнөөнэй байдалые зураглан харуулна, ерээдүйн байдалыешье харуулха байха, — гэжэ М. А. Суслов хэлэбэ. Парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэд зохёол бүтээлдээ бүри ехэ шэнэ амжалтануудые туйлахыень уран зураашадта хүсэбэ.

(ТАСС).

„Луна-22“ зургаадахи hараяа ниидэжэ үргэлжэлhөөр

Алас холын замбуулинтай харилсаа холбоо хэдэг түб.

(ТАСС). 1974 оной июниин 2-то hара шадархи замбуулинай замда оруулагдаhан «Луна-22» гэжэ автомат станци ниидэжэ үргэлжэлhөөр. Энэ станци ноябриин 11-дэ Москвагай сагаар 18 часай үеэр hарые 1778 дахин тойроо.

Ниидэлгын научна программын эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, ноябриин 11-дэ станциин замай зүг шэглэлдэ хубилалта хэгдээд, иимэ параметрнүүдтэй замда ороо гэбэл;

— hарын нюрууhаа дээшээ наада захань—171 километр;

— hарын экваторай тэгшэ хубиhаа hөөлжэлгэнь—19 градус 33 минута болоно;

— hарые 3 час 12 минутын туршада тойроно.

Станци дээрэхи оньhон түхеэрэлгэнүүд ба научна приборнууд hаадгүй hайнаар хүдэлнэ. hарые, hара шадархи дайдые шэнжэлэлгын үрэ дүнгүүд шалгагдажа байна.

КПСС-эй райкомуудhаа мэдээсэнэ

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЗҮБШЭГДЭБЭ

ХЭЖЭНГЭ

«Белоруссиин партийна организацида үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай абаhан тогтоол манай республикын партийна организацинуудта үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэhээр. Хэжэнгэ тосхондо аймагай партийна эдэбхитэд сугларжа, энэ тогтоолой үндэhөөр партийна эхин организацинуудай саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшөөн байна.

КПСС-эй райкомой секретарь А. Б. Раднаев элидхэл хээ. Тэрэ аймагай партийна организациин энэ талаар ябуулжа байhан хүдэлмэри тухай хөөрэбэ. Тиихэдээ үзэл сурталай хүдэлмэридэ горитой анхарал хандуулжа, зарим тэды hайн хубилалтанууд туйлагдаа гэжэ мэдүүлээ.

Мүн хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, энэ шухала асуудалда харюусалга ехэтэйгээр хандадаг болоо гэжэ онсолон тэмдэглээ.

Худанай, Хэжэнгын совхозуудай, райпогой, тоhоной заводой, Ермаковско ГРП-гэй партийна организацинуудта үзэл сурталай хүдэлмэри, ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэг hайнаар ябуулагдана.

Партийна эхин организацинуудай секретарьнарые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ талаар горитой хэмжээ ябуулганууды КПСС-эй райком бэелүүлээ. Мүн пропагандист, агитатор, лектор, политинформаторнуудай теоретическэ эрдэм дээшэлүүлхэ зорилгоор тэдэнэрые hургаха хэрэг гуримшанхай.

Гүрэн түрын хуули ёhо мэдэхээр hурагшадые хүмүүжүүлхэ асуудал тухай Хэжэнгын дунда hургуулиин директор Д. Г. Баяртуев онсо тэмдэглэн. Тиихэ зуураа аймагай зарим предприяти, ажахы болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө үхибүүдэй hуралсалаар hонирхоногүй, энэ асуудалые коллективэйнгээ суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэнэгүй гэжэ мэдүүлбэ. Хэрбээ багшанар болон түрэлхид хоорондоо холбоо барисаатайгаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа шадаа хадамнай hайн байха hэн.

Загаhатын совхозой директор Б. Ц. Доржиев аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таhагай хүдэлмэрилэгшэдые эрид шүүмжэлээ. Энэ таhагайхид соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриие шалганагүй, мүнөөнэй эрилтэдэ таарамаар хүтэлбэрилнэгүй. Илангаяа залуушуулые hонирхуулмаар хэмжээ ябуулганууд хүдөөгэй соёлой байшан, клубуудта эмхидхэгдэнхэй. Культурын таhагай хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл гаргаагүй хада энэ талаар hайн хубилалта туйлагдахагүй байhаниинь эли гэжэ нүхэр Доржиев хэлэhэн байна.

Арадай судья С. О. Монтонов үгэ хэлэхэдээ, ажалай журам эбдэдэг, хуули ёhондо хазагай ябадал гаргадаг зариман хүдэлмэриингөө газар ходо hэлгэнэ, нишэ тиишэ зайгуултана. Харин зарим хүтэлбэрилэгшэд тэдэниие үнгэрхэдөө, ажалай дэбтэргүйгөөр хүдэлмэридэ абана гэжэ тэмдэглээ.

Энээнhээ уламжалан хэлэхэдэ, партийна зарим организацинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тон hулаар табигданхай. Тиимэhээ партиин ЦК-гай табиhан эрилтые бэелүүлхын тулада энэ хэрэг саашадань эрид hайжаруулхые оролдохо ёhотой болонобди.

КПСС-эй райкомой гэшүүн, Хэжэнгын совхозой директор М. Г. Санжимитыпов аймагай захиргаанай органуудай хүдэлмэриие шүүмжэлээ. Хуулида харша, элдэб гэмтэ ябадал гаргалгые hэргылхэ талаар мүртэй юумэн хэгдэнэгүй гэжэ онсо тэмдэглэhэн байна.

hүүлэй үедэ залуушуулай дунда ажалай журам, ниитын гурим эбдэхэ ябадал олошороо. Тиимэhээ эдэнэрэй дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие hайжаруулга хадаа саашадаа бэелүүлхэ гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

БАУНТ

«Белоруссиин партийна организацида үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай абаhан тогтоолhоо үндэhэлhэн зорилгонууд КПСС-эй Баунтын райкомой пленум дээрэ зүбшэгдэбэ. Партиин райкомой секретарь В. Н. Козулин элидхэл хэбэ. Тиихэдээ аймагай партийна организацида үзэл сурталай хүдэлмэриин хэр зэргэ ябуулагдажа байhан тухай хөөрөөд, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлбо.

Аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. В. Тиунов, «Амагатский» совхозой хоёрдохи отделениин партийна эхин организациин секретарь Д. Т. Цыбиков, «Знание» бүлгэмэй аймагай организациин түрүүлэгшэ И. П. Лакиенко, аймагай газетын редактор А. Ж. Цыренов, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Б. Г. Маркелов болон бусад элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаба.

Ю. КОЗУЛИН,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

ТҮГЭС ДАБШАСА

Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаhан Хандалгада харюу болгон, бүхы совет арадтаяа хамта Сэлэнгын совхозой ажалшад юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ шударгы оролсоод, яhала hайн амжалта туйлажа байна. Жэшээлхэдэ, манай совхоз гүрэндэ мяха худалдаха юhэ hарын түсэб 136 процент (тэрэ тоодо гурбадахи кварталай даабари 155,4 процент), hү — 107 процент, ноохо тушааха жэлэй түсэб 100 процент дүүргээ. Тэрэшэлэн ниитын мал үсхэбэрилхэ, түл абаха түсэбтэ даабари дүүргэжэ шадаhан байнабди.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй hайндэртэй дашарамдуулан, аймагай колхоз, совхозууд хоорондын социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаhан байгаа. Манай совхозой ажалшад энэ жэлэй гурбадахи квартал соо мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэhэн байжа, тэрэ мүрысөөндэ илаhанда тоологдоо. Тиигэжэ КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын улаан тугта, 200 түхэриг мүнгэн шанда хүртэбэ.

Эдэ бүхы амжалтануудай совхозой партийна комитедэй, эхин организацинуудай ябуулhан эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэриин, коммунист бүхэнэй өөрынгөө харюусалгата уялгадаа үнэн сэхээр хандажа, түрүү ябаха үүргэеэ hайнаар бэелүүлhэнэй үрэ дүн мүн гэжэ тоолонобди.

Совхозой коммунистнуудай диилэнхи олониинь социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсана. Жэшээнь, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина гурбан жэл юhэ hарын туршада 3855 центнер hү haaжа, табан жэлэйнгээ даабарие 886 центнерээр үлүүлэн дүүргээд байна.

Коммунист Н. Л. Тадвашкина залуу haалишадые ажалай оншодо hургаха, үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ, тэрэнние ажабайдалай ехэ замда гаргаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Залуу haалишад Раиса Цыбикова, Ольга Нимаева гэгшэд имагтал Надежда Лазаревнагай баян дүй дүршэлые халан абаhанай, заабари зүбшөөлыень бодотоор бэелүүлжэ шадаhанай ашаар лэ ехэ амжалта туйлана бшуу. Энэ фермын haалишад жэлэй эхинhээ хойшо дунда зэргээр үнеэн бүриhөө 2660 килограмм hү haaжа, аймагай үүлтэртэ малай фермэнүүдэй коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Совхозоймнай хонишод-коммунистнууд Цырендоржи Шинданов, Василий Чойжамсуев, Валентина Романова, Доржи Дашиев гэгшэд 100 эхэ хонин бүхэнhөө зуу, зуунhаа дээшэшье хурьгадые түлжүүлээ, ноохо хайшалжа абаха түсэбтэ даабаряа үлүүлэн дүүргээ.

Мүрысөөнэй хэр зэргэ ябажа байhан тухай совхозойнгоо малшадта саг үргэлжэ мэдээсэжэ байха зорилгоор гүүртэ, фермэ бүхэндэ тусхай самбар бии болгоhон байнабди. Тэрээн дээрэ малшадай абаhан уялга, мүрысөөнэй гурим, тэрэнэй дүнгүүд ходо харуулагдажа байдаг. Тэрэшэлэн ханын hониндо, «сахилгаан», «дайшалхы хуудаhануудта» мүрысөөндэ шалгарhан түрүүшүүлэй ажал хэрэг тухай бэшэгдэдэг, дутуу дундачууд элирхэйлэгдэдэг юм. Энээнэй ашаар малшаднай hүүлэй hонинуудые саг соонь мэдэжэ байха аргатай болоно.

Совхозой партком, партийна эхин организацинууд залуушуулые хүмүүжүүлхэ, ажалай түрүү онол аргада hургаха асуудалнуудта үдэр бүриин анхарал хандуулна. Жэшээлхэдэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагша, «Ажалдаа шалгарhанай түлөө» медальта коммунист Дондок Бадмаевич Дашиев Билютын отделениие эрхилэгшээр хүдэлдэг. Тэрэ эдэбхитэй агитатор гэжэ магтуулдаг юм. Коммунист Дашиев нютаг голдоо угаа хүндэтэй хүн. Ажал хэрэгээ hайн мэдэдэг, ажалшадтаа эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг, ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг шударгы нүхэр юм. Дондок Бадмаевичай эрхилдэг отделени совхоз дотороо алишье талаараа эрхимлэжэ ябадаг, hү haалгаар, ноохо хайшалалгаар, түл түрэсэ түлжүүлгээр, барилгыншье талаар харахада, билютынхид ходол түрүүлhэн, hайн амжалта туйлаhан лэ байха.

Хүн бүхэниие үнэн сэдьхэлhээ ажаллажа hургаха, тэдэниие ажалдаа заатал hаа амжалта туйлахаар зоригжуулха, тэрээнhээ уламжалан юhэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэйнь түсэбтэ даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ эрхэ байдал хангаха зорилго партийна организаци бэелүүлнэ. Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхын тула үзэл сурталай, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин бүхы арга зэбсэгүүдые хэрэглэнэбди. Мүнөө совхозоймнай 122 коммунистнуудай олонхинь агитатор. Гадна 34 лектор саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулна. Тэрэшэлэн Сэлэн-Дүүмын дунда hургуулиин багшанар, совхозой культурын байшангай хүдэлмэрилэгшэд, библиотекарьнүүд ниитэ политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Манай совхоздо «Колосок» гэжэ нэрэтэй агитационно-уран hайханай бригада хүдэлдэг гээшэ. Үнгэрhэн жэлнүүдтэ энэ агитбригадын коллектив ехэ hайнаар хүдэлөө гэжэ хэлэмээр. Шэтэ хотодо үнгэрhэн Зүүн Сибириин зонын агитационно-уран hайханай бригаданууудай бүхэсоюзна харалгада хабаадаа бэлэй. Мүн СССР-эй байгуулагдаhаар, табин жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулhан уран hайханай хүдөөгэй бүлгэмүүдэй харалгын болоходо, манай бригада шалгаржа, лауреадай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө hэн. Энэшье жэлдэ агитбригадымнай ажал хэрэг урагшатай ябана. Совхозой дирекци хэрэгтэй сагтань автоклубаар хангана. Энэ бригадын ажалые бүри hайжаруулха, автоклубаар, хүгжэмэй хэрэгсэлнүүдээр, артистнуудай үмдэхэ костюмаар хангаха талаар совхозой партком зохихо хэмжээ абажа байна.

Таряа хуряалгын, малай тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри дүүрэнтэбэ. Малай тэжээл бэлэдхэхэ талаар нилээд горитой ажал хэгдээ. 488 мянган центнер үбhэн хуряагдаа, 44,6 мянга шахуу центнер силос, 160 тонно сенаж дарагдаа. 3907 центнер витамин баянтай ногооной гурил бэлэдхэгдээ. Тиигэжэ ниитынгээ малда тэжээл бэлэдхэхэ жэлэй түсэбые холо үлүүлэн дүүргэhэн байнабди. Тэрэшэлэн таряалан, сабшалан шанаржуулан hайжаруулха, уhалха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байнхай. Мүнөө үедэ гурба мянган гектар сабшалан уhалагданхай. 60 тонно минеральна үтэгжүүлгэ намарай паар дээрэ гаргагдаа, гурбан мянган тонно наг шэбхэ поли болон сабшалан дээрэ шэрэгдээ. Намарай халуун ажалай хаhада бүтээгдэхэ үшөө нэгэ хойшолуулагдашагүй хэрэгые — малай үбэлжэлгэдэ бэлдэлгые совхозой партком үдэр бүриингөө хиналта доро абанхай. Шухала юумэниинь гэхэдэ, малшадай, малай байра заhабарилха, шэнээр бариха хүдэлмэри болоно.

Мүнөө манай совхозой ажалшад Агууехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойн hайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсонхой, хараалhанаа бэелүүлхын түлөө нэтэрүүгээр ажаллажа байнхай.

П. БАЗАРЖАПОВ,
Сэлэнгын совхозой парткомой секретарь.
Сэлэнгын аймаг.

Улаан-Үдын электрозаhабарилгын заводто табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэhэн хүдэлмэришэд олон. Тэдэнэй дунда штамповщик Михаил Болиславович Кадон, слесарь - инструментальщик Парамон Еремеевич Трифонов, электрообмотчица Анна Михайловна Котельникова гэгшэд болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зургаадахи разрядай слесарь-инструментальщик, коммунис ажалай ударник Парамон Еремеевич Трифонов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗАЛУУ КОММУНИСТНУУД hУРАНА

Партиин райкомой дэргэдэхи залуу коммунистнуудай hургуули эмидхэгдэнхэй. Тэрэ hургуулиин хэшээлнүүдынь hара бүри үнгэргэгдэнэ. Аймагай залуу коммунистнууд, партиин гэшүүндэ кандидадууд — хамтадаа 91 хүн тус hургуулиин хэшээлнүүдтэ ябалсадаг. Залуу коммунистнуудта шухала удха шанартай темэнүүд хэшээлнүүд дээрэнь шудалагдана. «КПСС-эй Программа ба Устав — коммунис партиин гол хүтэлбэрилхы документнүүд», «Мухар-Шэбэрэй аймагай хүгжэлтын хэлын хараа түсэбүүд», «Үйлэдбэриин ба ниитын ажабайдалда коммунистнуудай дүүргэдэг хүтэлбэрилхы үүргэ», «КПСС-эй Устав партиин гэшүүдэй уялганууд ба эрхэ тухай» гэхэ мэтэшэлэн олон темэ залуу коммунистнууд шудалха байна.

КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой дэргэдэ эмхидхэгдэhэн залуу коммунистнуудай hургуулиин нэгэ хэшээл тухай эндэ дурдаха хүсэлэн бии. Партиин райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша П. Г. Мурзин «Залуу коммунистын хүтэлбэрилхы үүргэ» гэhэн темээр элидхэл хэхэдээ, бүхы жэшээлнүүдыень аймагай ажабайдалhаа абаhан байба. Коммунистнууд — үйлэдбэриин түрүүшүүлhээ жэшээ абажа, тэдэнэй hайн hайхан зүбшэл заабарие, hургаалые дагаж ябахаhаа ондоо зорилго залуу хүнэй урда хаанаhаа байхаб даа! Аймагайнгаа ажабайдалтай нягта холбоотойгоор зохёогдоhон элидхэлынь бүгэдын анхарал татаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

«СССР-эй уласхоорондын байдал тушаа зарим тэды асуудалнууд тухай» гэhэн темээр аймагай «Знание» бүлгэмэй гэшүүн В. И. Жаркой hонирхолтой элидхэл хэбэ.

Тус hургуулиин хэшээлнүүдтэ ябадаг залуу коммунистнууд булта конспект хэдэг зузаан дэбтэртэйнүүд. Тиихэдэ хэшээлнүүдтэ ябадаг хүнүүдтэ типографска аргаар хэблэгдэhэн тусхай хуудаhан бии. Тэрэ хуудаhан соонь хэшээлнүүдые хүтэлбэрилэгшэд гараа табижа, залуу коммунистын хэшээлнүүдтэ ябаhыень тэмдэглэнэ.

С. ОЧИРОВ.

БОЛЗОРhОО УРИДШАЛАГШАД

РЕСПУБЛИКЫН СОВХОЗУУДАЙ НЭГЭДЭЛЭЙ АЖАХЫНУУДАЙ МАЛШАД, hААЛИШАД, ХОНИШОД АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН hАЙНДЭРЫЕ УГТУУЛАН АЖАЛДАА ГОРИТОЙ АМЖАЛТА ТУЙЛАhАНАА МЭДЭЭСЭБЭ.

* * *

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО БОРЬЕОГОЙ СОВХОЗОЙ ХОНИШОН, СОЦИАЛИС АЖАЛАЙ ГЕРОЙ ГАСАРУН ЛУБСАНОВИЧ РАБДАЕВ ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ХУГАСААДА БҮХЫДӨӨ 2340 ХУРЬГА ТҮЛЖҮҮЛХЭ ДААБАРЯА МҮН ЛЭ ҮЛҮҮЛЖЭ, ГУРБАН ЖЭЛ ХАХАДАЙ ТУРШАДА 2760 ХУРЬГА ТОБИРЖУУЛААД ТУШААБА.

* * *

ДЭРЭЭНЭЙ СОВХОЗОЙ ДҮРШЭЛТЭЙ БЭРХЭ hААЛИШАН ЕВДОКИЯ ДАРМАЕВА ҮНГЭРhЭН 3 ЖЭЛ 9 hАРЫН ТУРШАДА 1602 ЦЕНТНЕР hҮ hААЖА, ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА БҮХЫДӨӨ 1386 ЦЕНТНЕР hҮ АБАХА ТҮСЭБӨӨ БОЛЗОРhОО УРИДШАЛАН ДҮҮРГЭБЭ ГЭЭШЭ.

С. ХАЛТУЕВ.

АЙМСОВЕДЭЙ СЕССИ

Хяагтын аймагай «Родина» колхозой гэшүүд 1974 оной эхин багта бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, юhэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ эхилhэн юм. Дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялганuудые тиихэдэ колхознигууд баталан абаhан байгаа.

Эдээнээ хэр дүүргэжэ байhан тухайгаа колхозой түрүүлэгшэ И. Р. Агафонов аймсоведэй сесси дээрэ тоособо. Тус ажахын малшад, таряашад габшагайгаар ажаллажа, юhэдэхи табан жэлэй 4 жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Жэшээлхэдэ, түсэбэй ёhоор дүрбэн жэл соо 83600 центнер ороохо гүрэндэ худалдаха ёhотой hаа, 83970 центнертэ хүргэгдөө. Энэ жэлдэ 13000 центнер худалдаха даабаритай байhан аад, 20000 центнер тушааhан байха юм. Энээнэй 8930 центнерынь «онохойская-4» гэhэн сортын шэниисэ болоно.

Энэ үндэр амжалта ган гасуур болоhон, хүндэ хүшэр жэлдэ туйлагдаа. Тиимэhээ газар элдүүрилхэ түрүү онол аргануудые хэрэглэhэнэй аша үрэ тон элеэр харагдана. Жэшээлхэдэ, Подсоспая гэжэ газарта 322 гектар сэбэр паар хахалагдаhан байгаа. Минеральна болоод нютагай үтэгжүүлгэ саг соогоо оруулагдаа. Тарилга хэhэнэй hүүлдэ арготехническэ хүдэлмэри hайнаар, саг соогоо ябуулагдаhан юм. Тиигэжэ гектар бүхэнhөөнь 22 центнер ороохо абаhан байна.

Мүн эртын паар хахалха хүдэлмэридэ горитой анхарал хандуулагдадаг болонхой. Урда жэлнүүдтэ 3100—3200 гектар эртын паар хахалагдадаг байhан hаа, мүнөө жэлдэ 5210 гектарта хүргэгдэбэ. Энээнэй хажуугаар 1500 гектар сэбэр паар хахалагдаа.

Гэхэтэй хамта, хартаабха, үндэгэ гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб «Родина» колхоз сүм дүүргээд байна. Энээндэ А. П. Верёвкиной хүтэлбэрилдэг хартаабхашадай бригадын гэшүүдэй оруулhан горитой хубита бии. Ганса 1974 ондо даажа байhан газарайнгаа гектар бүриhөө 115 центнер хартаабха хуряажа абаа.

Малшад мүн лэ габшагай ажалаараа суурхана. Мяха, hү, ноохо гүрэндэ худалдаха дүрбэн жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө. Ивановскын hү haалиин фермэ үүлтэртэ малай фермэ гэжэ hаяын сагта баталагдахаяа байна. Иигэжэ мал ажалаа саашадань хүгжөөхын тулада нэн түрүүн малай үүлтэр hайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые колхоз бэелүүлнэ. Мүн малшадые hургаха, социалис мүрысөө hайнаар эмхидхэхэ, дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэнэ.

Мүнөө үедэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгэ дүүрэнтэжэ байна. Үбhэ, hолоомон шэрэгдэнэ, хашаа хорёо дулаалагдана, малшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар хэмжээ ябуулганууд хараалагдана. Мүн шэнээр баригдажа байhан малай байрануудые ашаглалгада тушааха хэрэг түргэдхэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, 300 тугалай, 700 хониной байха хоёр хашаа гүрэнэй комисси hая тушаажа абаа.

Эдэ бүгэдые хараад байхадаа, тус колхозой гэшүүд абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ байна гэhэн тобшолол хэлтэй болоно. Тиимэhээ аймсоведэй сесси колхозой правлениин, партийна организациин ябуулжа байhан хүдэлмэриие дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээд, зарим тэды дутуу дундануудыень элирүүлэн харуулhан байха юм.

К. БЕЛОВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

НАhАТАЙ БОЛОБОШЬЕ...

1926—1928 онууд. Саяан уулын мүнгэн толгойто үндэрнүүдэй хормойдо оршодог Түнхэн нютагта ангиин тэмсэл hүжэрэн дэлгэржэ байгаа. Сороковиковой бандидууд хүн зониие тоножо, дээрмэдэжэ, Совет засаг тогтоохо хэрэгтэ haaд ушаруулха hэдэлгэ хэдэг hэн.

Теэд нютагай эдэбхитэд, түрүү үзэл бодолтой зон энээниие эрид эсэргүүсэжэ, арадай ерээдүйн зол жаргалта ажабайдалай түлөө эрэлхэгээр тэмсэбэ. Коммуна, ТОЗ-уудые эмхидхэн байгуулжа, үтытэй ядуу зониие хамтын ажалай хүсөөр нэгэдүүлэн, Совет засагай тэдэндэ эрхэ сүлөө асарха байhаниие ойлгуулхые тэрэ үеын коммунистнууд оролдодог бэлэй.

Эдэнэрэй дунда Михаил Сыренович Зомонов бии hэн. Тэрэ hаял хори гаража ябаашье hаа, аха нүхэдтэеэ хамта хатуу тэмсэлдэ бодожо, шэнэ байдалай үндэhэ hуури табилсаа. Тиигэжэ 1926 ондо агуу Ленинэй партиин зэргэдэ жагсаа бэлэй.

Тэрэ гэhээр аяар 48 жэл үнгэржэ, Михаил Сыренович 71-тэй болоо. Теэд сэдьхэлынь залуу, миин hууха тээшые мэдэхэгүй хүн.

Бүхы наhан соогоо колхоздо хүдэлжэ, тэрэниинь байгуулалсаhан, бодхоолсоhон хүн аад, гэртээ миин hуужа шадаха аал? Үгы ааб даа. Үнинэй коммунист мэндэ ябаhан сагтаал партитаяа хамта тэрэнэй ажал хэрэгые бэелүүлэлсэжэ, арад зоной зол жаргалай түлөө оролдожо ябаха үүргэтэй, нангин уялгатай ха юм.

Жэлнүүд ошоно. Саг өндөө болоно. Түрэл нютаг, түрэл орон танигдахаар бэшэ болотороо хубилна. Энэ бүгэдэндэ миниишье оруулhан хубита бии гэжэ hанахадаа Михаил Сыренович омогорходог.

Энэ үе соо олохон юумэ үзөө. Зобоо, тулаа, хүнэй наhанда ушардаг ехэ жаргалшье эдлээ. Энэ үе соо олон ондоо ажалшье хээ. Теэд хаанашье ябахадаа зоной аша тудада бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм шадабарияа үгэдэг hэн.

Колхоздо элдэб ажалда ябаа. Хүтэлбэрилхы тушаалшье даагаа. МТС-эй директор ябахадаа оньhон техникын далда нюусануудые шудалжа, таряан ажалые саашадань хүгжөөхын тулада тэмсээ. Юрэдөө, партиин эльгээhэн лэ газарта бүхы оролдосоёо гарган хүдэлдэг байhан хүн ааб даа.

Иимэ дүй дүршэлөөр баян, олон юумэ хараhан, үзэhэн хүн мүнөөнэй залуу үетэндэ олохон юумэ заажа, тэдэниие hургажа шадаха байhаниинь эли. Тиимэhээ Михаил Сыренович түрэл «Восточные Саяны» колхозойнгоо фермэ, бригадануудаар, полевой станнуудаар ябажа, хэгдэhэн ажалай шанар нарин нягтаар шалгана. Тэрэ колхозой арадай хиналтын гол бүлэгые хүтэлбэрилэгшөөр нилээн удаан хүдэлhэн байна.

Ажабайдал, ажабайдал... Мүнөө hанаад үзэхэдэ, хүшэр хүндэшье hаа, ехэл hайхаваар hанагдадаг.

1941 он... Фашис булимтарагшад манай Эхэ орондо добтолон оробо. Украина, Белорусси, Молдави, Литва, Латви, Эстониин газар дайда дээгүүр дайсанай сэрэг ухэл, hандарал асаран мүлхинэ. Энэ хатуу үедэ коммунист Зомонов фронт мордоо бэлэй.

Ябаган сэрэгэй 87-дохи дивизидэ алба хэжэ ябахадаа, юрын сэрэгшэhээ политрук болотороо Михаил Сыренович Зомонов ургаа. Түрүүшэгээр пулемётно взводой командирай тушаалда томилогдожо, олон тоото гитлеровецүүдые хюдан hалгаагаа. hүүлдэнь политругаар табигдажа, өөрынгөө подразделениин сэрэгшэдэй дунда политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байhан юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ зориг гаргаhанай... Михаил Сыренович ... ороноо хамгаалгын ... дайнай» II шатын, ... ной орденуудаар, ... дальнуудаар шаг...

Дайн дүүрэжэ, Со... hандаргагдаhан а... гээхын түлөө тэмс... бэ. Нүхэр Зомонов... hээ табигдамсаараа ... ридөө орожо, унта... унаhан малгайгаа ... гүй ажаллажа, ... соогоо хэжэ ябаhа... үргэлжэлүүлнэ.

Мүнөөшье Михаил ... вич колхозой ... партийна эхин ... секретаряар хүдэл... дээ түрэл партит... ажабайдалай үрг... урагшаа тэгүүлэн ... шэл.

Б. БИР...
хүдөө ...

ФОТО-hОНИН

САЯАНАЙ ГЭС-эй БАРИЛГА ДЭЭРЭ

Енисей мүрэн дээрэ дэлхэй дээрэ эгээ томо Са... гидроэлектростанци баригдажа байна. Тэрэ 6 ми... 400 мянган киловатт хүсэтэй болохо юм. Енисей ... нэй урдан гарадаг хоёр эгсэ шэлын хоорондо, мү... адагтахи Карлов створ станциин баригдаха газар ... шэлэгдэhэн байна.

242 метр үндэртэй хаалта энэ хабшалда хэгдэ... ГЭС-эй шухала шухала барилганууд болон хаалта... рилгашад хэдэн арбаад миллион кубическа метр ... шудхаха байна.

Барилгашад ерэхэ жэлэй октябрьда Енисей мүр... хааха, 1977 ондо станциин түрүүшын агрегадууд... дэлгэжэ эхилхэ гэжэ харааланхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Енисей мүрэн дээрэ бодхоогдохо... анай гидростанциин барилга дээрэ геодезистнүүд хү... байна.

(ТАСС-ай фотохро...

АЖАЛАЙ ЕХЭ ТУЙЛАЛТА

ТУРКМЕНИИН ССР. Байрам-Алийска районой ... кумский канал» совхозой хлопогшод хлопок бэ... талаар табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, ажалай ... жалта туйлаба. Дүрбэн жэлэй туршада хорин ... мянган тонноhоо дээшэ хлопок гүрэндэ худалдаг...

Техникэеэ шадамар бэрхээр хэрэглэжэ шад... түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэhэнэйнгээ түлөө ... хи отделениин механизаторнууд совхозой дамж... Улаан тугта хүртэhэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой партийна организаци... ретарь Байрам Ходжатов хоёрдохи отделениие ... шэ Байрам Какджановта дамжуулгын Улаан т... рюулжа байна.

ХОЁР ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГД...

ВОРОНЕЖ. Николай Григорьевич Богатырев ... жой шиинын заводто ажалладаг. Юhэдэхи таба... түсэбые түрүү хүдэлмэрилэгшэ жэл арба hа... үдэрэй туршада дүүргэhэн юм. Тиигэжэ тэрээндэ ... лис Ажалай Герой гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олг...

Николай Богатырев 1975 оной дүүрэтэр таба... үшөө нэгэ түсэб дүүргэхэб гэжэ үгэеэ үгэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Г. Богатырев.

ТАСС-ай фотохро...

ДУУША БАГША

ОЧЕРК

...онгэтэ Гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй байшан соо ...б. Уран һайханай ка... соо репетици болоно ...ртэй. Гэнтэ баян дээ... буряад аялга наадажа, ...ние дахан нарихан ... угаа танил хоолой зэ...

...үгжэмэй хэлэн дээрэ ... хоолойе **уянгата соп...** гэжэ нэрлэдэг. Зүгөөр ...ата сопрано гүүлэдэг ...йтой хүнүүд булта ад... дууладаггүй. Тиимэ ...йнууд бэе бэеһээ тус... илгардаг, хаанашье ... һаа, заатагүй та... — өөрын тембртэй ...най илгаа), өөрын шэ...дагтай байдаг. Дуу дуу... хоолойе **шэрэ будагтай** ... таагүйшэг шэнги бай... болохо. Теэд **тембр** гэжэ ...мэй томьёо үгэ (тер...хадаа хоолойн онсо ... шэрэ будаг гэжэ ор...гададаг ха юм.

...епетициин үедэ дуулажа ...н хоолойе мянган хү... ...бяан соохоо би илга... шадаха һэм. Юуб ... дэлхэй дээрэ ганса... ...нэнэр тиимэ хоолой-

...эхэнээ-ээр дай үүдэ ... харабаб. Мүн даа! ...я Гармаевна Цыбде... республиканска харал... бэлдэн, хоолойгоо һо... байгаа.

...отагһаа хадамда мордоходом. ...юусаханаар юундэ уяраабши?..

...н-Базар Бадмаевай ... найруулһан Б. Цы...шиевай энээхэн дууе ...хадань, хүдөөгэй хото... буряад нэгэ хүүхэнэй ...дөөгүй үлэһэн һайхан дуурые, тэрээнһээ улам... ...и, эдир сээжэ соонь ... болоһон сэлмэгхэн гу... ...е мэдэрхэш. Үгышье

...шуун, галуун шубуундал ...танадаг шубуун байхагүй. ...сахан эжы, абадам ...йрладаг амитан байхагүй ...э, элеэ шубуундал ...дэг шубуун байхагүй. ...ы аба хоёртом ...ордэг амитан байхагүй.

...га нютагта дуулалда... ...эһэ дуун сэдьхэлэй ... урдажа гарадаг уян... һайхан, утаар зэдэл...гатай юм. Тиигэбэшье ... бүхэн тэрэ аялгые ...эрээ уянгатуулан, ...еэрээ долгитуулан ...ууулдаг. Харин Мария ...внагай тэрэ дуу гүй...нээ, сэнхир номин ог...до зэлэ татан ганга...жа ябаһан галуунууд, ...шье болоһон хойно... ...нхэржэ һууһан эхэ, ...ни нюдэндэ хараг... ...эзэлүүдгүй уяраад... ...Мария Цыбденова ...багаһаа дуунда абьястай һэн. Эхынь эхэ — нагаса эжынь тусгаар дууша эхэнэр һэн гэлсэхэ. Ная гаража, ерэндээ шахаһан хойноо зээ басагаая, хүрьгэнээ харахадаа, ухаа алдажа:

— Һүү даа, хүүгэмни, хүрьгэмни ерээ. Үгы, намда сай бү хэгты. Дуу дуулая,— гэдэг байгаа. — Намда эдихэ юумэн хэрэггүй, садхаланби!..

Һайхан лэ сэдьхэлтэй хүн дуу дуулажа үтэлдэг ёһотой гэжэ һанагшаб. Дуунда хорхойтой байһан нагаса эжынгээ абьяасые зээ басаганиинь абаа гээшэ ха гэжэ һанахаар...

Улаан-Үдын педучилищида Мария намһаа хоёр курсаар доогуур һурадаг һэн. Долоон класс дүүргэһэн, арбаад гаратайхан басаган Ивалгаһаа ерээ бэлэй. Хүсэд мүлиржэ бэежээдүйшье һаа, тэрэнэй хоолой үетэн соогоо илгардаг бэлэй.

Тэрэ үедэ баһал педучилищада һурадаг байһан, Яруунын аймагай Үльдэргын долоон жэлэй һургуули дүүргэээд ерэһэн Доржиев Даша-Нима гэжэ хүбүүн хуур гү, али лимбэ дээрэ наадаха. Удангүй хоёр эдиршүүл педучилищада үнгэрдэг үдэшэнүүд дээрэ концертые шэмэглэдэг болошоо һэн.

Һүүлдэнь тэрэ хоёр хуби заяагаа нэгэдхэжэ, педучилищи дүүргээд, Улаан-Үдын 18-дахи буряад дунда һургуулида (мүнөө 1-дэхи интернат һургуули) хүдэлхөөр уригдаба.

Мария Гармаевна имагтал һайнаар дууладаг бэшэ, харин бэрхэ багша гэжэ мэдээжэ. 1969—1970 онуудай һуралсалай жэлдэ 1-дэхи интернат һургуулида нэгэдэхи классай шэнэ программада түрүүшынхеэ ороходо, тэрэниие Мария Гармаевна Цыбденовада даалгаха гэжэ дирекци нэгэн дуугаар шиидхээ һэн. Шэнэ юумэн гээшэ ходол аймшагтай шэнгеэр үзэгдэдэг ааб даа. Теэд хэршье бэрхэшээгээ һаа, Мария Гармаевна шадалаараал болохо гэжэ бодоо һэн. Тиихэдээ сагай эрилтэһээ хойнотохогүй гэжэ шиндээд, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститутда заочноор ороо бэлэй.

— Шабинартаяа хамта нэгэдэхидэ оробо гээшэб,— гэжэ Мария Гармаевна хөөрөө һэн.— Нүхэрни институт заочноор дүүргээ. Мүнөө минии ээлжээн болоо юм бэшэ гү? Үхибүүднай һураха. Манайшни бүлэдэ ном үзэдэггүй хүн үгы болоо хэбэртэй...

Түрүүшын жэлдэ нэгэдэхи классай шэнэ программа даншье орёо, гайтайшаг байһан юм. Хэрбээ хуушан программаар бэлэдхэлэй үе хоёр долоон хоног соо үргэлжэлдэг байһан һаань, һуралсалай шэнэ түсэбтэ ороходоо, тэрэниинь дүрбэн хоног хүрэтэр хороогоо. Түрүүшын долоон хоног соо гурбалжан, дүрбэлжэн, хурса, мохоо, сэхэ булангууд гэхэ мэтын ойлгосотой үхибүүд танилсаад, мэдэгдээгүй хэды зүйл байнаб гэжэ элирүүлээд, икс табижа, бишыхан уравнени зохёогоод, задача бодожо эхилээ бшуу.

Городой гү, али хүдөөгэй саадта тусхай бэлэдхэл гараһан хүүгэд ядамаггүйгөөр ойлгоошье юм бээз. Харин интернат һургуулида хүдөө нютагуудай холын малшадай хүүгэд суглардаг шуу. Тэдэнэр ород хэлэ мэдэхэгүй, олонхидоо ном үзэхэ бэлэдхэлгүй байдаг. Үнгэрхэдөө, зариманиинь арбан хургаяашье тооложо, зүүн, баруун гараашье, улаан-сагаан үнгэшье илгаруулжа һураагүй ерэдэг.

Тиимэ үхибүүдые шэнэ программаар һургахань хэды хүшэр байгаа гэжэ һананат? Теэд һургахал хэрэгтэй байгаа ха юм!..

Тэдэ үхибүүдэйнь гурбадахи класста һуража байхада, шэнэ программын хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһые шалгаха зорилготойгоор РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын зүгһөө шалгалтын хүдэлмэринүүд ерээ һэн. Мария Гармаевнагай класс тэрэ шалгалтыень жэншэдгүйгөөр дабажа гараа.

Классайнь үхибүүд багшынгаа ямаршье хэшээлые дуратайгаар шагнадаг юм. Зүгөөр нэгэ хэшээлдэнь яаха аргагүй дуратай. Тэрэнь— дуунай, хүгжэмэй хэшээл. Юундэб гэхэдэ, багшынгаа һайхан хоолойе нэгэ зааашье шагнаһайбди гэжэ һанана ха юм. Шабинарынь багшынгаа дууладаг дууе дууһыень һайнаар мэдэдэг гэжэ би ажаглаа һэм.

Шэнэ программаар анхан һургажа эхилһэн классынь мүнөө зургаадахида ябана. Мария Гармаевна мүнөө жэлдэ шэнэ программаар хоёрдохёо эхин класс дүүргүүлхэнь. Хойто хабартаа өөрөөшье гүрэнэй шалгалта барижа, дээдэ эрдэмтэй багшын мэргэжэл олгоһон диплом абаха юм.

— Ямар шагналнууд бииб даа?—гэжэ үлэ мэдээшээн болон һураад, нэгэтэ би Мария Гармаевнаһаа үгэ алдуулаа һэнби.

— Гэгээрэлэй министерствын грамота бии. Эрхүүдэ болоһон зональна харалгын диплом. Дуунай түлөө абаһан грамота олон. Яахатнай гээшэб даа?

— Миин һонирхоноб даа.

Доржиевтанай гэртэ ороходо, сүлөөтэйл байгаа һаань, дуун тухай, шэнэ хүгжэм тухай хөөрэлдөөн болохо. Даша-Нима Цыбикович нэгэн гэбэл хуураар гү, үгы гэбэл мандолина дээрэ наадажа, Мария Гармаевна шарайгаа гэрэлтүүлэн, дуулажа эхилдэг. Дуу дуулажа байхадань, нюдэндэнь ондоохон нэгэ ошон носодог...

Ц. ДОНДОГОЙ.

Улаан-Үдын Октябрьска районой 106-дахи эдеэ хоолой магазинай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадые зохидоор хангаха, абаһан социалис уялга болон түсэбтэ даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө оролдон ажаллана. Оролдосото ажалайнь үрэ дүнгүүдшье һайн. Залуу наймаалагшад Галя Пахотинская, Ольга Каржавина, Женя Бугаева, Люда Хромых гэгшэд нлдам даруу зантай, худалдан абагшадта зохидоор хандадаг гэжэ коллектив соогоо суурхадаг юм. Залуу басагад худалдан абагшадайшье магтаал, һайшаалда хүртэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) Г. Пахотинская, О. Каржавина, Ж. Бугаева ба Л. Хромых.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АНХАРХА ШУХАЛА

Малшадай эзээл харюусалгатай хаһа—ниитын малай үбэлжэлгэ түлэг оробо. Холын отара, гүүртэнүүдтэ үбэлжэжэ байһан малшадые эд бараагаар, медицинын, соёлой талаар хангаха хүдэлмэри «Заречный» совхоздо ямараар эмхидхэгдэнхэйб гэжэ һонирхоһон байнабди. Совхозой түб һуурин Ёнхорһоо холо бэшэ эхэ хонидой, хурьгадай отаранууд үбэлжэдэг. Тэндэхи хонишод болон бусад малшад совхозой түб ажалаараа ерэхэдээ магазинда орожо, хэрэгтэй эд бараа худалдан абадаг юм. Гэбэшье тэндэхи магазинуудай гэрнүүд үни заһагдахаар болобошье, энэ талаар ямаршье хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Магазинуудай байра хуушаржа мууданхай, мүнөө сагай эрилтэдэ яашье таарахаар бэшэ болонхой.

Шалгалтын үеэр тэндэхи магазинуудаар ябахадамнай, малшадай худалдан абаха түрүүшын хэрэглэлэй эд бараан хомор байгаа. Үнгэржэ ерэхэдээ тэндэнь элһэн саахар, макарон гэхэ мэтэ эдеэ хоолой зүйлнүүд үгы.

Совхозой мүнгэ зөөреэр магазинуудай шэнэ 2 гэр баригдаһаншье һаа, элдэб шалтагаанаар мүнөө болотор ашаглалгада тушаагдаагүй.

Тус ажахын Боосын отделениин магазинай ажалтай танилсахада, байра байдалынь тад ондоо. Магазин соонь дулаан, ариг сэбэр. Хэрэгтэй эд бараан эли газарта табигдаанхай. Худалдан абагшад хэрэгтэй юумэеэ өөһэдөө шэлэн абаха арга боломжотой.

«Заречный» совхозой холын малшадые Борьёогой совхозрабкоопой 2 автолавка хангадаг юм. Тэрэнэй нэгэндэнь Асеевтэн, нүгөөдэдэнь Цыренов һамгантаяа суг ажаллана. Василий Цыренов Цагаан-Усанай, Ёнхорой, Боосын фермэ, отара, гүүртэнүүдээр ябадаг.

Эдэ бүлэнүүдэй хангадаг малшадтай уулзажа, наймаалагшадай ажалаар һонирхоходомнай:

— Наймаалагшад саг болзортоо манда ерэжэ, захиһан юумыемнай асарна. Тэдэнэртэ ямаршье гомдол байхагүй. Хүлеэһэн үедэмнай ерэжэ, маниие баясуулна, — гэжэ мэдүүлээ.

Гэбэшье, автолавкануудай ходо эбдэрдэг дээрэһээ наймаалагшад малшадта хараалһан болзортоо ошожо шаданагүй гэжэ эндэ хэлэлтэй. Жэшээнь, Василий Цыренов хахад һарын туршада машинаа заһабарилжа һаатаха баатай болоо. Запасной детальнуудай олоор дуталдадаг дээрэһээ иимэрхүү ушар тохёолдоно. Энэ талаар райпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд зохисотой хэмжээ абахаар болоо гээд һанагдана.

Медицинын хүдэлмэрилэгшэд Ёнхорой, Боосын отделенинүүдэй ажалшадай хүлеэдэг айлшадынь болонхой. Тэдэнэр долоон хоногто нэгэ дахин холын малшадта ошожо, санбюллетень гаргана, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Ёнхорой соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө ажал бирагүйгөөр ябуулна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Соёлой байшангые даагша Полина Гаськова малшадай дунда соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ анхаралаа багаар табина. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, сельскэ Соведэй гүйсэдхэхэ комитет энэ талаар зохихо хэмжээ абахаар болоо гээд һанагдана.

В. БАШАРОВ.

Зэдын аймаг.

Асуугты, харюусахабди

Асуудал: Сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомууд харьяата һуурин, тосхонуудайнгаа һургуули, талмай, гудамжануудта орон болон нютагайнгаа суута хүнүүдэй нэрэ үгэхэ эрхэтэй гү?

Харюу: РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1968 оной январиин 30-най Указай ёһоор гүрэнэй болон ниитэ-политическэ элитэ ажал ябуулагшадай, Эсэгэ ороноо хамгаалагшадай, ажалай баатарнуудай, эрдэм наукын болон соёл культурын талаар габьяа ехэтэй хүнүүдэй нэрээр һургуули, талмай, гудамжа гү, али бэшэшье юумэнүүд автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй, область, хизаар, Москва болон Ленинград хотонуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй тогтоолоор нэрлэгдэхэ юм.

Тиимэһээ сельскэ, сомоной, поселково Соведүүд дээрэ дурсагдаһан хүнүүдэй нэрэ һургуули, гудамжа, талмай гэхэ мэтэдэ үгэжэ шадахагүй болоно. Харин эдэнһээ ондоогоор гудамжа, талмай болон бэшэшье юумэндэ сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомууд нэрэ үгэхэ эрхэтэй юм.

Асуудал: страхованиин уялгата түлбэриһөө ямар хүнүүд сүлөөлэгдэдэг гээшэб?

Харюу: «Страхованиин уялгата түлбэри» гэһэн СССР-эй 1940 оной апрелиин 4-нэй Хуули соо ямар хүнүүдэй энэ түлбэриһөө сүлөөлэгдэдэг тушаа тайлбарилга үгы гээшэ. Тиигэбэшье хэрбээ Госстрахай органуудай зарим нэгэ хүнүүдтэ тиимэ асуудал табяа һаань, аймагай болон городой ажалшадай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд тэрэ түлбэриһөө хэниинь хэды шэнээн хэмжээгээр сүлөөлэгдэхэб гэһэн шиидхэбэри гаргажа болохо гэжэ тус Хуулиин 33 статья соо хэлэгдэнэ. Гуйлта бариһан хүнүүдэй байра байдал, арга шадал тус тустань хаража, энэ асуудал шиидхэгдэхэ юм.

Асуудал: нарайлха болоһон эхэнэрые заримдаа хүнгэн, абажа байһанһаань бага салин хүлһэнтэй ажалда оруулха ушар үзэгдэдэг. Тиихэдэ тэрээндэ салин хүлһэн ямараар түлэгдэхэ болоноб?

Харюу: Хэрбээ нарайлха болоһон эхэнэрые ондоо, урдань абажа байһанһаань бага салин хүлһэнтэй ажалда оруулбал, тэрээндэ түрүүн абажа байһан салин хүлһыень түлэхэ ёһотой.

Социалис оронуудаар

ХОЁР ДАБХАР ОЙ

Намарай сэлмэг тунгалаг үдэрнүүдтэ Венгриин кооперативуудай тарялан дээрэ эртэ үглөөнһөө хойшо ажалынь эршэтэйгээр эхилнэ. Мүнөө минута бүхэн үнэтэй. Ехэ һайндэрэй болоходо, Фарад тосхоной улад зон баяр ёһололой оршон байдалда сугларба. 25 жэлэй урда тээ Фарад тосхондо хүдөө ажахын үйлэдбэриин «Освобождение» гэжэ кооператив тогтоогдоод, 10 жэлэй үнгэрһэн хойно тэрэнь анха түрүүн бүхы ажахыгаа хамтадхаһан юм. Тиимэһээ Фарад тосхон Дьер-Шопрон областьһоо холуур мэдээжэ болонхой.

Шэнэ байдалай эхилһэнһээ хойшо энэ тосхондо ехэ ехэ хубилалтануудай болоһон тухай Фарадай сельсоведэй түрүүлэгшэ Ференц Хорват ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ.

25 жэлэй саана үгытэй арбаад тарияашад иимэ кооператив эхмидхэһэн юм. Тиихэдэ бүхы ажахынь гансахан моритой, ахирхан хуушан зэр зэмсэгүүдтэй байгаа. Мүнөө тус кооперативта 600 хүн ажаллана. Тэдэнэй мэдэлдэ хүдөө ажахын 30 машина бии. Ажахы доторхи ехэ газар уһалагдадаг болонхой. 750 гектар сабшалан искусственна аргаар уһалагдана. Тэрэнэй ашаар хамтын малай тэжээл элбэгээр бэлэдхэгдэдэг болоо. Түрүү техникэ хэрэглэн, шубуунай фермэ түхеэрэгдэнхэй. Энэ жэлдэ Фарадай кооператорнууд шэниисын баян ургаса хуряажа абаба. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 48,2 центнер шэниисэ хуряагдаһан байна. Мүн саахарай свёклын һайн ургаса хуряахаар хараална. Гектар бүриһөө 400—500 центнер свёклын һайн ургаса абаха түсэбтэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэ ехэ хубилалтанууд болоо. Һургуулиин томо байшан баригданхай. Хуушан һургуулинь заһабарилагдаа. Соёлойнгоо байшангаар фарадайхид омогорходог. Тэрэнэй ашаар тосхоной ажабайдал һонирхолтой, удхатүгэлдэр болоо. Эндэхид пом олоор уншана, лекцинүүдые шагнана, кино харана.

Венгриин Арадай Республикын олонхи тосхонууд Фарадай жэшээе халан абана. Орон дотор хоёр мянга табан зуу шахуу кооператив эмхидхэгдэнхэй. Эндэхи хүдөө ажахын хүдэлмэриие улам саашадань оньһожоруулха хэрэгтэ Венгриин хүдэлмэришэдэй социалис парти ба правительство ехэ анхарал хандуулна. Энэ жэлдэ Венгриин поли дээрэ 70 мянган трактор, 13 мянган комбайн хүдэлөө. Ороохото ургамал хуряаха хүдэлмэриин 95 процентнь оньһожоруулагданхай. Мал ажалай фермэнүүдтэшье машина олоор хэрэглэгдэдэг болоо. Химическэ промышленностиин ехээр хүгжэһэнэй ашаар ВНР дотор химическэ үтэгжүүлгэнүүдые ехээр үйлэдбэрилдэг, хэрэглэдэг болоо.

Арад зониие — эдеэ хоолой продуктнуудаар, промышленностиие — хэрэгтэй түүхэй эдээр таһалгаряагүй хангаха гэһэн ВСРП-гэй X съездын зорилгые хүдөөгэй ажалшад амжалтатайгаар шиидхэжэ байна.

Е. ПОПОВ,
ТАСС-ай корреспондент.

Будапешт.

...аймагай «Красная роза» гэжэ торгоной комбинадай ...гшэ Н. В. Левина Красноярскын мүн иимэ бү...мбинадай бүд нэхэгшэ Социалис Ажалай Герой Сафоноватай 1970 онһоо хойшо мүрысэдэг юм. ...лтнуудта П-125А түхэлэй автомат түхеэрэлгэ... ерэхэдэ, тэдэнэр шэнэ машина дээрэ хүдэлдэг бо... олоһон дүй дүршэлөөрөө дундаа хубаалдажа, олон ... дээрэ хүдэлдэг болоһон юм. Эдэнэрэй туйлалта... бэшэ нүхэдынь шудална.

...Н. В. Левина Красноярск ерэжэ, З. Ф. Са...й ажал хэрэгтэй танилсаһан байна.

...АГ ДЭЭРЭ: Москваһаа ерэһэн айлшан бүд нэхэг... хөөрэлдэжэ байна. Зүүн гарһаа: В. И. Фролен... В. Левина, В. И. Шемонаева ба З. Ф. Сафонова.

ТАСС-ай фотохронико.

...ДР-эй ХҮДӨӨ ...АХЫН АМЖАЛТАНУУД

...ИН. ГДР-эй улад ...хэрэглэдэг бүхы эд ...45 процентһээ ехые ...үдөө ажахы үйлэд... Хүдэлмэриеэ үргэ... оньһожоруулһанай, ... промышленна гү... ...архилдэг болоһоной, ... ажахыда эрдэм, ... туйлалтануудые ...һэнэй үндэлөөр ... хүн зоной эрил...лэмжын республи...алис байдалта та...яхан, һүн, тоһон, ...эхэ мэтэ эдеэ хоо...ла продуктнуудаар ...аргатай болоо.

... тарияашад-коопера...й, хүдөө ажахын хү...гшэдэй ажалай ... социалис засагай ...ээд дээшэлһэн байна. Жэшээлхэдэ, арадай ажахын энэ һалбарида ажалладаг хүн бүхэн 25 жэлэй урда тээ оройдоо 9 хүнэй хэрэглэмжэ хангадаг аад, харин мүнөө 3 дахин олон хүнэй эрилтэ хангагдадаг болонхой.

СЕПГ-гэй аграрна политика ороной хүдөө ажахые хүгжөөхэ бата бэхи үндэһэ һуури хангаа. Хүдөө ажахын хурдан түргэн хүгжэлтэ, үйлэдбэриин индустриальна аргануудые үргэнөөр хэрэглэдэг боложо байһан ушар түбхын түрүүн тария хуряалгада нүлөөлнэ. Мүнөө орооһо тариянай дундуур ургаса гектарай 35 центнерһээ дээшэ болоо.

(ТАСС).

ГЭР БАЙРЫН УПРАВЛЕНИНҮҮДТЭ БАГШАНАР ЯАХАДАА ХЭРЭГТЭЙБ?

Москва хотын гэр байрын олохон управлениinүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо багшанарай тушаал һүүлэй жэлнүүдтэ бии болгогдоо. Гэр байрын управленинүүд байрануудые ашаглалгын хэрэг хангадаг, тэдэнэй ямар байһые, газаахи, зосоогуурхиинь хэр болбосон сэбэр байһые хинадаг, квартирануудта заһабари хүүлдэг юм.

Теэд, тэндэ багшанар юу хэхэ болоноб? Манай даадаг байрын гэрнүүдтэхи үхибүүдэй сүлөөтэй сагыень зүбөөр хэрэглүүлхые оролдодогбди,— гэжэ Москва хотын Киевскэ районой байрануудай нэгэ управлениин багша Людмила Тетерникова манай асуудалда харюусаба.

Тус управленидэ байрын дүшөөд гаран гэрнүүд үгтэнхэй юм. Эдэ гэрнүүдтэ зургаа мянга гаран зон ажаһуудаг. Байрын гэрнүүдэй дэргэдэ хорёод гаран тусхай талмайнууд түхеэрэгдэнхэй.

Хүүгэд тиимэ талмайнууд дээрэ ерэжэ, наадаха тон дуратай. Юундэ тиигэнэб гэхэдэ, өөһэдэйнь үетэн тэдэниие татана ха юм гэжэ Тетерникова тэмдэглэбэ. Энэ ушарые бэлэхэнээр тайлбарилжа болохо. Тэдэ талмайнууд хамтын мэдэлэй юм, тиимэһээ ехэ, багын илгаагүй — бултадаа эндэ сагаа үнгэргэдэг. Үндэр наһатай пенсионернүүдһээ эхилээд, балшар багашуул хүрэтэрөө эндэл суглардаг гээшэ...

Эндэхи гэр байрын управленинүүд иимэ талмайнууд дээрэ хүнүүдэй хөөрэлдэжэ һууха, хүүгэдэй наадаха газарнуудые бэлдээд, футбол, баскетбол, волейбол, хоккей гэхэ мэтэ спортын элдэб түхеэрэлгэнүүдые бии болгонхой. Тэдэ управленинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд тиимэ юумэнүүдые бэлдээд хизаарладаггүй, мүн арбаад гара наһатай ургажа ябаа үетэнэй спортын секцинүүдые, залуушуулай клубуудые нээдэг, таарамжатай кружогуудые эмхидхэдэг байна. Үхибүүдэйнгээ сүлөөтэй сагые хүхюу баяртайгаар, бэедэнь туһатайгаар үнгэргэхэ дуратай түрэлхид энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсодог, туһа хүргэдэг.

Тиигэбэшье гэр байрын управленинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо багшанарай тушаал бии болгоһон ушар — шэнэ үүсхэл мүн. Тэдэнэр үхибүүдэй, арбаад гаран наһатайшуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри зүбөөр, һайнаар эмхидхэхэ уялгатай. Эндэхи багшанар үхибүүдэй түрэлхидэй, штатнабэшэ тренернүүдэй, кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн бусад хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хэрэгые нэгэдхэн, хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэри шадамараар эмхидхэхэ ёһотой юм.

Теэд, энэ үүргэ, уялгаа хэр бэелүүлнэб? Яһала. Энээниие Тетерниковагай хүдэлмэриин жэшээ этигэмээр гэршэлнэ.

Арбаад наһатай, ахашье хоёр зуугаад үхибүүд багша Тетерниковада даалгагданхай. Тэдэнь хоккейно, футбольно команда, дуу-хүгжэмэй бүлэгүүдтэ, уран зурагай студинүүдтэ тон дуратайгаар хабаадана. Тэндэхи гэрнүүдтэ байдаг хүүгэдэй хэшээлнүүдые багшанар, хүгжэмшэд, уран зураашад болон тренернүүд эмхидхэдэг.

Тетерниковагай хүтэлбэрилдэг залуушуулай клубай мэдэлдэ 90—90 дүрбэлжэн метр талмайтай гурбан зал үгтэнхэй. Эндэ байд гээд лэ амаралтын үдэшэнүүд үнгэргэгдэжэ, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд болодог. Иимэ хөөрэлдөөнүүд ямар асуудалтай байдаг бэ гэбэл: шинии һонирхол, олониитын дунда хүнэй эзэлхэ һуури, хүн ба ажал, хүн ба хуули гэһэн һонирхолтой асуудалнууд табигдана.

Тетерниковагай даадаг үхибүүдэй дунда ниитын гурим ёһо эбдэдэг байһан хэдыхэн багашуул бии. Тетерникова тэдэнэр тушаа тусхай анхарал хандуулдаг.

— Хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дунданууд ниитын гурим ёһо эбдэхэ шалтагаан болоно гээд Людмила Тетерникова тоолоно. Ёһо гурим мэдэдэг, һайнаар хүмүүжэһэн хүн өөрыгөөшье, бусадыешье хүндэлдэг. Тиимэһээ ниитын гурим ёһо эбдэхэгүй. Хүмүүжүүлгын талаар дутуу дунданууд хаана гаранаб гэхэдэ, залуу үетэнэй сүлөөтэй сагаа үнгэргэлгэ, эмхидхэлгэдэ анхаралай багадаһан газарта үзэгдэдэг юм.

Энээн тушаа ямар жэшээ баримта дурдажа болохо байнаб? Ехэнхидээ арбан дүрбэ — арба найма наһатай үхибүүд ниитын гурим ёһо эбдэжэ, үдэшэндөө милицидэ ородог байна. Иимэ үхибүүдэй дунда үнгэргэгдэһэн асуултануудһаа харахада, тэдэнэй олонхинь ном ходо уншадаггүй, искусстваар бага зэргэ һонирходог байба. Тэдэнэй сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэ эгээл дуратай юумэниинь — үйлсэдэ гаража зайлган болоно.

— Өөһэдынгөө сагые зүбөөр эмхидхэхэ, хэрэглэхэ арга боломжо тэдэнэртэ олгоёбди. Нэн түрүүндэ тиимэ үхибүүдые уран зохёолоор, хүгжэмөөр, спортоор һонирхуулха гэжэ оролдонобди, — гээд Людмила Тетерникова хөөрэбэ. Иимэ үүсхэл оролдолго үхибүүдтэ тон һайнаар нүлөөлнэ. Гурбан жэлэй урда тээ Женя Слюсаренко намда ехэхэн түбэг татадаг байһан. Тэрэниие хоккей наадаар һонирхуулжа, олониитын зүгһөө хүүгэдэй тренерээр томилоо һэмди. Һаяхан арба найма наһа гүйсэһэн Женя Слюсаренко «Мосфильм» студида операторай туһалагшаар ороод, хүдэлжэ байна. Мүнөө энэ хүбүүнэй саашанхи ябадалай түлөө һанаагаа зобонogүйб. Саашадаа хуулиин ёһо гуримые тэрэнэй эбдэхэгүй байһанда лаб этигэнэб...

Евгений СМИРНОВ.
(АПН).

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮД МЭДЭЭСЭНЭ

ҺААЛИШАДАЙ БҮЛЭ

«50 лет Октября» совхоздо Соловьёвтоной бүлэ алдар суутай болонхой. Гэрэй эзэн Георгий Павлович энэ совхозой Ородой һаалиин фермые даагшаар удаан саг соо ажаллана. Тэрэнэй һамган — Елизавета Далаевна совхозой суута һаалишадай нэгэн болоһоор үнинэй. Энэ жэлдэ Соловьёвтоной Галина басаган бэрхэ һаалишан гээд суурхажа эхилбэ гэжэ «Хэжэнгын гол» газетэ мэдээсэнэ.

Галя һаял хори хүрэжэ ябана. Табан жэлэй тодорхойлхы оной социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, үнеэн бүриһөө 1.450 килограмм һү һааха гэһэн уялга абаһан юм. Үдэр хоногой үнгэрхэ тума Галя дүршэлтэй боложо, бүри оролдосотойгоор ажаллажа эхилээ. Аха нүхэдэй дүршэл халан абаха хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг болоо. Тиигэжэ абаһан уялгаа комсомолка Галина августын 1-дэ амжалтатай дүүргээ.

Галина Соловьёва арга боломжоёо хаража үзөөд, байгша ондо үнеэн бүриһөө 2.000 килограммһаа бага бэшэ һү һааха гэһэн шэнэ уялга абаба. Тэрэнээ мүнөө амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. «Манай Галя хэлэһэндээ хүрэхэл байха» гээд Ородой фермын һаалишад хөөрэдэг болонхой.

ЯНВАРИИН ТҮСЭБӨӨР

Прибайкалиин аймагай Еловско леспромхозой коллектив модо бэлэдхэхэ октябрь һарын түсэб болзорһоонь хоёр хоногоор урид дүүргээ гээд «Прибайкалец» газетэдэ бэшэгдэнэ. Тиигэжэ октябриин һүүлшын хоёр үдэрэй туршада түсэбһөө гадуур 231 кубометр модо, 221 кубометр хюрөөдэмэл материал бэлэдхэһэн байна.

Коллективтээ социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар эдэнэр октябриин эсэстэ энэ жэлдэ модо бэлэдхэхэ түсэбтэ даабаряа дүүргэһэн байна. Мүнөө дээрэ 1975 оной түсэбөөр ажаллажа, 1.700 кубометр модон, 1200 кубометр хюрөөдэмэл материал бэлэдхэгдээд байнхай.

Модо бэлэдхэлгэ дээрэ Л. Парамоновой, В. Еженченкын бригаданууд бултанһаа һайн дүнгүүдые туйлана.

ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Үдэ-Витимэй геологическа экспедициин коллективэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ залуу геолог Николай Алексеевич Жарниковай ударидадаг парти эрхим дүнгүүдтэй ябана гээд Яруунын аймагай «Улаан туяа» газетэ бэшэнэ. Энэ партиин А. А. Остапчук, Н. Г. Стесько гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг үрөмдэлгын бригаданууд ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, халаан бүриин даабариие 120—140 процент дүүргэнэ.

Тус партида ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд олон юм. Үрөмдэгшэд А. Лоскутников, В. Тюрюханов, Л. Шелехов, А. Кухтин гэгшэд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа олоной дундаһаа онсо шалгарна. Тиихэдэ механизаторнууд Ю. Богданов, В. Лошкарёв, Н. Колокольцев гэгшэд үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

ЛУГОВОДОЙ АМЖАЛТА

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговод Шайми Ахметханович Ахметханов шударгы һайн ажалаараа аймаг доторoo мэдээжэ болоһоор үнинэй. Энэ нүхэр түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ оролдосотойгоор ажаллаа, даажа абаһан участогаа хэды дахин уһалһан, үтэгжүүлгэ ехээр оруулһан байгаа гээд «Улаан Сэлэнгэ» газетэ мэдээсэнэ.

Дүршэл ехэтэй луговод Ш. А. Ахметхановай участок дээрэһээ үбһэ хуряаха түсэб 142 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али сабшалангай гектар бүриһөө 24 центнер үбһэн абтаа. Түсэбэй ёһоор гектарһаа 17 центнер абтаха байһан юм.

ЭМХИТЭЙ ГУРИМТАЙГААР

«Победа» колхозой таряашад болон механизаторнууд газар таряалангай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һарын туршада ехэ хүдэлмэри хэхээр хараалаад, тэрэнээ эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Тарялан дээрэ хамтадаа 4.900 тонно наг шэбхэ гаргагдаха байһан һаа, мүнөө ороохоной, кукурузын полидо 5 мянга гаран тонно тиимэ үтэгжүүлгэ гаргагданхай гээд «Бэшүүрэй- таряашан» газетэ мэдээсэнэ.

— Поли дээрэ үтэгжүүлгэ зөөжэ дүүргэбэбди. Нигээд сабшаланда гаргажа эхилхэмнай. Габшагай хоёр һарын туршада жолоошон М. Колмогорцев, механизаторнууд В. Самокрутов, В. Стрижнев гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана, — гэжэ совхозой главна агроном В. Арсентьев хөөрэнэ.

ҮНЭР БАЯН ДҮРБЭН ДАБХАР...

Республикымнай ниислэл хотын Октябрьска районие барилгын ехэ талмай гэжэ мүнөө үедэ нэрлэхэл ёһоороо нэрлэдэг болонхой. Ажаһуудалай болбосон түхэлтэй байшангууд, шэнэ магазинууд, столовонууд, соёлой гуламтанууд болоһ бэшэшье олон барилганууд жэлһээ жэлдэ эндэ жэрылдэн бодоно. Хүн зоной үглөөнһөө үдэшэ болотор һүндэлдэг үргэн ута үйлсэнүүдтэй, үндэр сагаан байшангуудтай 40-дэхи, 41-дэхи кварталнуудай һуурида һаяхан лэ нарһан тужа байгаа. Барилга хурдан түргэнөөр ябуулха гэһэн совет арадай зорилгын бодото дээрээ бэелэгдэжэ байһаниинь эндэ элеэр харагдана. Хүнэй нюдэндэ дадал болошоһон эдэ барилгануудай дунда 18-дахи дунда һургуулиин дүрбэн дабхар байшан ербын харагдажа, 40-дэхи кварталда ажаһуудаг айлнуудай, багашуулай, эдиршүүлэй омогорхол болобо.

Математикын багша М. А. Бальжиновагай шэнэ темэ тайлбарилһан хөөрөөн соохоо нэгэшье үгэ алдахагүйе оролдоһон, һайнаар һурахые хүсэһэн шэг шарайтай 5-дахи классай эдиршүүл һургуулиин бүхы һурагшадтал адли омог баяртайнууд. Юундэб гэхэдэ, һургуули нээлгын баяр ёһолол дээрэ ажалшадай депутадуудай Октябрьска райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. А. Антакшиновагай эрхимээр һурахыень юрөөхэдэ, эдиршүүл бултадаа түрэл партиингаа эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгодо харюу болгон, бэрхээр һурахабди гэжэ үнэн сэдьхэлһээ шахаа тангариггаа үгэһэн байна бшуу...

Мүн баһа проектые багаханааршье хазагайруулангүй зүйжэ гоё һайханаар энэ байшангые бүтээһэн 397-дохи мостпоездын барилгашадай зүгһөө барилгын энэ организациин главна инженер нүхэр Железнев багшанарые, һурагшадые халуунаар амаршалаад, эрдэмэй орьёл өөдэ эсэшэгүйгөөр дабшахыень хүсэһэн байна ха юм.

Шэнэ һургуулитай болоһон тухайгаа эхэ, эсэгэтээ хубаалдахаяа яаража, хэшээлэй дүүрэмсээр гэр тээшээ шардайса гүйлдэнэ. Нигэжэ 40-дэхи кварталда ажаһуудаг зоной омогтой баяртай байһыень һургуули нээлгын баяр ёһололдо хабаадахадаа, хараһан, мэдэрһэн байнабди.

Мүнөө үеын шэнэ түхэлөөр баригдаһан энэ һургуулида ороходо, үнэхөөрөөшье, омогорхомоор. Шэб шэнэхэн шэрын үнэрөөр анхилһан уужам һаруул 20 гаран кабинет соо «зүүнһээ гараһаар үмдэгдөөгүй хубсаһан» шэнги ялагар партанууд жэрылдэнэ. 600 һурагшад анхан түрүүшын айлшад болон, эдэ партануудта һуужа, ном һудараа дэлгэбэ. Спортын элдэб һорёо, наада үнгэргэхэдэ таагай зохид ехэ зал эндэ бии. Энээнһээ гадна, физикын, химиин хэшээлнүүдтэ олон янзын туршалга, шэнжэлгэ хэхээр хараалагдаһан түхеэрэлгэ, приборнуудтай хэдэн кабинедүүд эдиршүүлэй дура татана.

Һургуулиин хашаа соохи талмай баһал уужам. Пүмпэгэр шэлээр хушагдаһан теплицэ соонь бүм гэмэ дулаахан. Тиимэһээ үбэлдөөшье һурагшад ногоон ургамал, элдэб үнгын сэсэг шудалха аргатай. Һургуули тойруулжа һөөг модо һуулгаха, сэсэрлиг саад тариха яһала ехэ тала зай бии юм. Мүн зунай сагта спортын элдэб мүрысөө үнгэргэхөөр хараалагдаһан үргэн талмай эдиршүүлые хүлеэнэ.

— Манай һурагшад 17-дохи һургуулида һуража, нэгэдэхи четвертиеэ дүүргээ. Хэсүү хүндэшэг байгаа даа. Хоёр халаанда номоо үзэхэ баатай болодог һэн. Мүнөө нэгэ халаанда номоо үзэхэ болоһон, багшанаршье, һурагшанаршье амаршаба. Иигээд лэ хэшээлнүүдээ һайнаар үнгэргэхэ, номоо һайнаар үзэхэ гансахан зорилго багшанарай, һурагшанарай үмэнэ табигдана гээшэ. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэ байхабди, — гэжэ һургуулиин профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ ажатай багша Зоя Яковлевна Дамбуева омог баяртайгаар мэдүүлбэ.

Октябрьска райондо һүүлэй хэдэн жэлэй туршада баригдаһан долоон шэнэ һургуулинуудай нэгэн — эдир заахан багашуулай шэнгэхэн абяагаар дүүрэһэн дүүемэ шууяатай дүрбэн дабхар энэ һургуули болоно.

Үшөө нэгэ шэнэ һургуули, шэнэ коллектив. Энэ жэлдэ анха түрүүшынхеэ үзэглэл нээжэ, партада һуугаад, эрдэмэй дээжэ «А» үзэг шудалжа эхилһэн багашуул, эрдэмэй үндэһэ шудалаад, ажабайдалай үргэн замда гараһан 10-дахи классай эдиршүүл хүрэтэрөө — 600-гаад һурагша, эндэ ном заахаар эльгээгдэһэн 30 гаран багша 1974 ондо, Агууехэ Октябриин 57-дохи жэлэй ойн баярай үдэрнүүдтэ энэ һургуулиин богоһо эгээн түрүүлэн алхажа ороһоноо, анда нүхэд болоһо танилсаһанаа бүхы наһан соогоо һанажа, омогорхон ябаха. Уран гараа гаргажа, тус һургуулиин байшан бодхоожо, Агууехэ Октябриин һайндэрэй бэлэг болгон бариһан 397-дохи мостпоездын барилгашадта тэдэнэр бултадаа баяр хүргэн баясажа ябаха.

Б. Н. НАМДЫКОВ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДҮН ГАРГАГДАА

1974 оной гурбадахи кварталда республикын предприятинуудай дунда электрын элшэ хүсэ гамнаха талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет болон профсоюзуудай областной совет һаяхан гаргаба.

Мүрысөөнэй дүн хаража үзэхэдэ, нүхэр Коденёнэй хүтэлбэрилдэг коллектив электрын элшэ хүсэ гамнаха талаар түрүү һуури эзэлжэ, 560 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэбэ.

Тимлюйн цементнэ заводой коллектив (директорынь нүхэр Рыжов, ахамад энергетик нүхэр Агейчик, профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Чирков) хоёрдохи һуури эзэлжэ, 1300 түхэригэй шанда хүртэбэ.

Үнгэрһэн энэ үе соо электрын элшэ хүсэ арьбалха талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ «Электромашина», «Теплоприбор», авиационно заводуудай, Улаан-Үдын локомотивна депогой коллективүүд һайн дүн туйлаһан байна.

Манай корр.

ХАРИДА ХЭБЛЭГДЭБЭ

Ажалай Улаан Тугай орденто А. О. Ковалевскиин нэрэмжэтэ урда далайнуудай биологиин институдай эрдэмтэ, биологиин эрдэмэй доктор В. Е. Заика «Удельная продукция водных беспозвоночных» гэжэ нэрэтэй ном «Наукова думка» гэдэг Киевэй номой хэблэлдэ 1972 ондо гаргуулһан байгаа.

Эрдэмтэн В. Е. Заика Улаан-Үдын 1-дэхи һургуули дүүргэжэ, саашаа һураһан хүн. Эхэнь буряад — Е. Б. Шамбуева, эсэгэнь украин яһанай хүн байгаа. Ленинградта институт дүүргэжэ ерэһэнэйнгээ удаа В. Е. Заика Байгал далайн уһанай амитадай аймагые шэнжэлжэ, ном болгожо гаргуулһан юм. Тэрэнэй удаа эрдэм-шэнжэлэлгын ехэ хүдэлмэри хэжэ, дээрэ нэрлэгдэгшэ ном гаргаһан байна. Энэнь докторско диссертаци болоо.

Энэ номынь түрүүн Канада, удаань Америкын Холбоото Штадуудта хэблэгдэжэ гаргагдаба.

Эрдэмтэн Виктор Евгеньевич урда түбиин далайнуудаар ябадаг эрдэм шэнжэлэлгын суднануудай эрдэмтэдэй бүридэлдэ оролсон, шэнжэлэлгын ехэ хүдэлмэри хэжэ байдаг, Севастопольдо ажаһуудаг юм.

Манай корр.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 13-һаа 17 болотор

СРЕДА, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.55 — Дамжуулгын программа. 18.00 — «Онтохон сооһоо бусаһан хото» — киноочерк. 18.20 — Телевизионно һонин. 18.40 — «Пропагандистнарта ба шудалагшадта туһаламжа» гэһэн дамжуулга.

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Хоккейгээр «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө уласхоорондын мүрысөөн. ЧССР-эй, Швециин суглуулагдамал команданууд наадаха. (2-дохи, 3-дахи үенүүд). Чехословакиһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 20.50—21.00 — Забһарлалга. 21.00 — Совет милициин Үдэртэ зорюулагдаһан концерт. Союзуудай байшангай Колонно залһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Сквозь ледяную мглу» — уран һайханай фильм. 20.50 — Концерт.

ЧЕТВЕРГ, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35 — «Шадамар гарнууд» (үнгэтэ). 15.05 — Һүүлэй һонин. 15.15 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 15.30 — «Танай һанамжа, бодол» (үнгэтэ). 16.25 — **«Олон түмэнэй ленинскэ университет».** 16.55 — Москвагай сатирын театрай ойдо зорюулагдаһан үдэшэ. 18.50 — Шатараар дэлхэйн мүрысөөн. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Телевизионно һонин (буряадаар). 19.50 — Концерт. 20.40 — Телевизионно һонин. 21.00 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 21.10 — «Зам харгыдаа һайн һайхан ябыт» (үнгэтэ). 22.55 — «Смоленскэ областиин угтамжын түсэб бэелүүлэгдэнэ». КПСС-эй Смоленскэ обкомой нэгэдэхи секретарь И. Е. Клименко дамжуулгада хабаадалсана. 23.40 — Концерт (үнгэтэ). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.30 — «Ханхиныш, баяамни». 20.00 — «13 стульев» — богони зүжэгүүдэй телевизионно театр (үнгэтэ).

ПЯТНИЦА, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35 — «Ерыш наашаа, онтохон» (үнгэтэ). 15.05 — Һүүлэй һонин. 15.15 — «Зураг бүхэндэ — наран» (үнгэтэ). 15.30 — «Хүн ба хуули». 16.00 — «Манай дуунууд ба хатар таанадта» (үнгэтэ). 16.30 — «Великий укротитель» — уран һайханай телевизионно фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 17.45 — Туркмениин ССР-эй ба Туркменистанай Коммунис партиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо. Туркмениин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь М. Г. Гапуров дамжуулгада хабаадалсана. 19.00 — А. Арбузовай «Таня» гэжэ зүжэгэй удхаар буулгагдаһан уран һайханай телевизионно фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 21.20 — «Тодорхойлхы жэлэй хараа түсэбүүд» КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь В. Г. Бирюковой үгэ хэлэлгэ. 21.45 — «Совет сэрэгшэ» — киножурнал.

«Орбита». 22.00 — Туркмениин ССР-эй ба Туркменистанай Коммунис партиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ре... таж. 23.00 — «Время» мэдээсэлэй программ... 23.25 — Хоккейгээр «... вестия» газетын шанда ... тэхын түлөө уласхоорон... мүрысөөн. ЧССР, Шве... суглуулагдамал команда... дай наадан. Чехословаки... дамжуулга хэгдэхэ (үнгэ...

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ...

«Орбита». 21.30 — ... вет дуунуудай концерт (... гэтэ).

Улаан-Үдэ. 22.00 — «... сагад, коньки ба бааб... нар» — циркын програм...

СУББОТО, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...

Улаан-Үдэ. 12.15 — «... кел» — «Хэр байнаш, ... дент?».

«Орбита». 13.05 — ... лэй һонин. 13.10 — «... амитадай аймаг» (үнгэ... 14.05 — «Хүгжэмтэ ки... (үнгэтэ). 14.35 — «Эл... энхын булан» — ... дэлгэрүүлгын програм... 15.05 — Залуу дууш... бүхэсоюзна телевизи... конкурс (түгэсхэл). Хоё... хи дамжуулга (үнгэ... 16.45 — ССР Союзай Г... нэй Академическэ ... театрай 150 жэлэй ойдо... рюулагдаһан үдэшэ. 19.0... «Время» — мэдээсэлэй ... грамма. 19.30 — Шатар... дэлхэйн мүрысөөн. 19.35... «Москвагай концертын ... нуудаар». Шэнжэлэл. 20... — 20.40 — Забһарла... 20.40 — «Кино болгон б... гагдаһан уран зохёолну... «Северная повесть» — ... һайханай фильм (үнг... 22.00 — Туркмениин С... эй ба Туркменистанай ... мунис партиин байгуула... һаар 50 жэлэй ойдо зо... лагдаһан сэрэгэй парад ... ажалшадай демонстраци... портаж. 23.00 — Кон... (үнгэтэ). 23.20 — Хо... гээр СССР-эй чемпи... «Химик» (Воскресенск) ... ЦСКА (3-дахи үе). 24.00 ... «Время» — мэдээсэлэй ... грамма.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ...

Улаан-Үдэ. 22.00 — «... кус Мантас» — уран ... ханай фильм (1-дэхи се... 23.10 — Амаралтын ... церт.

ВОСКРЕСЕНИ, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...

Улаан-Үдэ. 12.20 — «... таир» — ахалагша кла... һурагшанарта зорюула... һан телевизионно пр... клуб.

«Орбита». 13.05 — ... лэй һонин. 13.10 — ... ветскэ Союзда алба хэ... 14.10 — Мультфильм... дэй программа (үн... 14.45 — «Киногоор ая... лагшадай клуб» (үн... 15.45 — Студентнэрэй ... хоорондын Үдэр (үнг... 16.15 — «Дуун-74» (... тэ). 16.55 — «Мүн... Токнодо» — телевизио... документальна фильм ... рүүшынхеэ харуула... (үнгэтэ). 17.45 — «Рож... ная революцией» — те... зионно уран һайханай ... серитэй фильм түрүүшы... харуулагдаха. ... фильм — «Хүшэр ца... 19.00 — «Время» — м... сэлэй программа. 19.0... «Октябрьский вихрь» ... поэтическэ зохёол (үн... 19.50 — Хоккейгээр С... эй чемпионат. «Ди... (М) — «Крылья Сове... (2-дохи, 3-дахи үен... 21.15 — 21.25 — За... лалга. 21.25 — «Ура... хёолой уншалга». А... Пушкин. «19 октяб... 22.35 — «Документ... экран». 24.00 — «Вр... мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРА...

Улаан-Үдэ. 19.50 — «... кус Мантас» — уран һ... най фильм (2-дохи с... 21.10 — Эстрадна ко...

„МИР" ҮҮДЭЭЭ СЭЛИБЭ

Улаан-Үдын аймагай Ивалга тосхондо «Мир» гэжэ шэнэ кинотеатр соо һайндэрэй баярай суглаан болоо. Тосхоной хүн зон шэнэ кинотеатртай болоһондоо тон ехэ баяртай. Кинотеатрай барилгые 173-дахи нүүдэл колонныи коллектив заахан унжагайруулбашье, үбэлэй хүйтэнэй ерэхэһээ урид дүүргэжэ шадаа.

Кинотеатрта кино харуулдаг шэнэ янзын аппаратура тодхогдоо. Тиимэ аппаратура республика соо түрүүшынхеэ тодхогдобо.

Зөөлэхэн шэнэ һуурида һуугаад, кино, концерт хаража һуухада урматай ааб даа. Шэмэглэлынь, газаахи түхэлынь баһал мүнөөнэй гуримаар хэгдэһэн.

Б. ЦЫРЕНДЫЛЫКОВ,
Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо.

ХИЛЫН САДАНАҺАА

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

УЛААН-БААТАР

Монголой ажалшад Л. И. Брежневые хүлеэнэ

ТАСС

Манай арад түмэн республикынгаа 50 жэлэй ойдо эдэбхитэйгээр бэлдэнэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, эб найрамдалай түлөө сэхэ шууд тэмсэлшэ, монгол арадай дүтын хани Л. И. Брежнев түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегацые ехэ баяртайгаар хүлеэнэ, — гэжэ МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Д. Моломжамц мэдүүлбэ. Энэ ерэлгэнь уласхоорондын ехэ удхатай хэрэг болохо, СССР МНР хоёрой хоорондын заншалта хани барисаае, аха дүү ёһоной нягта харилсаа холбоое улам хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ, бүгэдэ ниитын эб найрамдал болон социализмые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала хубита болохо гэжэ онсолон тэмдэглэнэ.

«Л. И. Брежнев түрүүтэй Советскэ Союзай партийно-правительственна делегациин албанай хэрэгээр ерэлгэдэ» гэһэн тусхай гаршаг доро «Үнэн» газетэ Монгол-совет хани барисаанай һарын Монгол орон дотор үнгэргэгдэжэ байһан тухай, ойн баярай һайндэрэй — МНРП-гэй III съездын болоһоор, Монголой Арадай Республикын тогтоогдоһоор 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ, Совет партийно-правительственна делегациин албанай хэрэгээр ерэлгын угтамжада зорюулһан ажалай вахтада жагсагша үйлэдбэриин коллективүүдэй туйлалтанууд тухай олон материалнуудые тунхаглажа үргэлжэлһөөр.

БУХАРЕСТ

СОВЕТ СОЁЛОЙ ҮДЭРНҮҮД

ТАСС

Агууехэ Октябриин социалис революциин 57-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан совет соёлой үдэрнүүд социалис Румыниин элдэб городуудта амжалтатайгаар үнгэржэ байнхай. Соведүүдэй ороной олон арад үндэһэтэнэй искусствын туйлалтанууд эдэ үдэрнүүдтэ харуулагдаа. СССР-эй арадай артист И. Моисеевэй хүтэлбэрилдэг СССР-эй арадай хатарай гүрэнэй академическэ ансамблиин артистнуудай искусстваар румын харагшад эдэ үдэрнүүдтэ ехээр һонирхоо, совет гайхамшаг пианист Э. Гилельсые, Ленинградай А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ академическэ драмын театрай артистнуудые, «Песняры» гэжэ дуулалгын-хүгжэмэй ансамблиие шанга альга ташалгаар угтаа.

Совет номуудай выставкые Румыниин ниислэлэй олониитэ ехээр һонирхон харана. Тэрээн дээрэ 2 мянга шахуу ондо ондоо нэрэтэй номууд табигданхай. Тэдэнэй дунда В. И. Ленинэй зохёолнууд, «Ленинскэ хараа замаар» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд болон статьянуудай суглуулбари, ниитэ-политическэ, һуралсалай ба уран һайханай литература бии.

«Сибирский дед» гэжэ уран һайханай фильмые Бухарестын «Патрия» гэжэ кинотеатр соо харалгаар совет фильмүүдэй фестиваль нээгдэһэн байна. СССР-эй кинематографистнуудай туйлалтануудые харалгые тайлбарилхадаа, «Скынтейя» газетэ иигэжэ бэшэнэ. Байгуулагдаһан сагһаа хойшо совет киногой харуулдаг һайн һайхан суртал бодол ба гүнзэгы ехэ энэрхы сэдьхэл совет кинолентэнүүдэй онсо шэнжэнь болоно.

КАИР

ҮЕ САГААР ШАЛГАГДАҺАН хани барисаан

ТАСС

Каирай «Аль-Гумхурия» гэжэ газетэ Октябриин хубисхалай 57-дохи ойдо зорюулагдаһан статья дотороо Египедтэ ба дэлхэйн бусад оронуудта Агууехэ Октябриин социалис революциин үзүүлһэн аша түгэлдэр нүлөөн тухай бэшэнэ.

Энээнтэй дашарамдуулан, «Дэлхэйн империализмын хархис аашануудта эсэргүүсэн тэмсэдэг Советскэ Союзай сэхэ шууд тэмсэл тухай», политическэ ба экономическа талаараа бэеэ даадаг болохые, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтэ туйлахые эрмэлзэдэг национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ Совет ороной үзүүлдэг туһаламжа тухай тус газетэ талархан дурдана.

«Советскэ Союзай энэ политикын ашаар, империалис хүреэлэлгые, феодализм ба дарлалта мүлжэлгые дабажа гараад, социальна үнэн зүб байдал туйлаабди. Советскэ Союзтай хани барисаатай болоһоной ашаар, буу зэбсэгүүдэй талаар империалистнуудһаа дулдыдахаяа болёобди, Асуанай үндэр хаалта баряабди, манай экономическа бэеэ дааһан байдалай үндэһэ һуури бологшо индустриальна бааза тогтоон байгуулха аргатай болообди» — гэжэ «Аль-Гумхурия» тусхайлан тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр Каирта ошохоёо байһан тушаа тус газетэ иигэжэ мэдүүлнэ: «Энэ ерэлгэнь совет-египет харилсаае улам һайжаруулха, хамтын зорилгонуудые шиидхэлгын аша туһада харилсаа холбоогоо улам үргэдхэхэ арга олгохо гээд египет арадай этигэнэ».

ДЕЛИ

ИНДИИН КОММУНИСТНУУДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Хардварта (Уттар-Прадеш штат) тус штадай коммунистнуудай конференци хоёр үдэрэй турша соо болоһон байна. Правительствада баалалта ехээр хэдэг болоһо байһан, социально-экономическа түрүү шэнэдхэлгэнүүдые хэлгэһээ арсахыень тэрэниие баадхахые һэдэдэг хархис хүсэнүүдэй һанаашалгануудта эсэргүү тэмсэл шангадхахын тулада нэгэдэлтэй байхыень бүхы патриотическа ба демократическа хүсэнүүдые Индиин Компартиин Центральна гүйсэдкомой гэшүүн Мохит Сен тус конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, уряалаа. Орон дотор хархис хүсэнүүдэй дэбэргэн үүдхэдэг эмхи гуримгүй ябадалай Уттар-Прадешта — Индиин томо штадта дэлгэрхэ аюулай бии байһые тэрэ тусгаар заагаа.

ДАКАР

ЕХЭ АМЖАЛТАТАЙГААР

ТАСС

Агууехэ Октябриин социалис революциин 57-дохи ойтой дашарамдуулан, Дакартахи Совет соёлой түбэй эмхидхэһэн «Совет Армени» гэжэ фотовыставкэ Сенегалай ниислэлдэ ехэ һонирхол үүсхээ.

Олон тоото фото-зурагууд Совет Армениин туйлаһан ехэ амжалтанууд тухай, армян арадай зохёон байгуулхы ажал тухай хөөрэнэ.

«Совет Армени» гэжэ выставкын экспонадуудтайнь Сенегалай соёлой министр Алиун Сен, СССР-һээ Сенегалай Республикада байдаг элшэн сайд Г. А. Тер-Газарянц танилсаба. Даниель Соранын нэрэмжэтэ национальна театрай фойе соо эмхидхэгдэһэн выставкые олон тоото хүнүүд хараа. Эдэнэр Сенегалда гастролёор ошоод байһан, Армениин ССР-эй гүрэнэй хатарай ансамблиин артистнуудай концертнүүдые мүн лэ хараба.

ВАШИНГТОН

Урмагүй шэнжэ тэмдэгүүд

ТАСС

30-аад онуудай кризисһээ хойшо үзэгдөөгүй ехэ доройтолгын американ экономикодо тохёолдохоор болоод байһые олон шэнжэ тэмдэгүүд гэршэлжэ үгэнэ. Вашингтондо хэблэн гаргагдадаг «Лейбор» гэжэ профсоюзна газетэ иимэ тобшолол хэһэн байна.

Газетэ иимэ тобшолол хэхэ хүсэд үндэһэ баримтатай. Мүнгэнэй үнын унажал байхада. Холбоото Штадуудта хүдэлмэригүйшүүл таһалгаряагүй олон болоно. Бүхы хүдэлмэриин хүсэнэй 6 процентнь октябрьда хүдэлмэригүй болоһон аад, мүнөөшье олон болоһол байһаар.

Орон дотор юумэнэй сэн эрид ехээр дээшэлнэ. Федеральна резервын эмхинүүдые эрхилэгшэдэй соведэй гэшүүн Дж. Шихэнай тоолоһо үзэһэнэй ёһоор нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, розничо сэнгүүд 12 процентээр, оптово — 20 шахуу процентээр нэмэһэн байна. Хүдөө ажахын министерствын таамагшалһанай ёһоор энэ жэлэй эсэстэ американецууд нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо эдеэ хоолой зүйлнүүдэй түлөө 11,5 процентээр ехые түлэхэ байна.

Хүдэлмэригүйшүүлэй олон болоһо, мүнгэнэй үнын унажа байхада монополинуудай олзо таһалгаряагүйгөөр дээшэлнэ, экономическа бэрхэшээлнүүдһээ уламжалан, американ ажалшадай байдал муудана. Энэ жэлэй гансахан лэ гурбадахи кварталда США-гай томо корпорацинуудай олзо урда тээхи гурбан һарынхитай сасуулбал, 29,6 шахуу процентээр нэмээ.

ВАШИНГТОН

Кэмп-Дэвидтэ хөөрэлдөөн болобо

ТАСС

США-гай президент Дж. Форд Кэмп-Дэвидтэ гүрэнэй секретарь Г. Киссинджертэй уулзаа. Советскэ Союз болон дэлхэйн бусад оронуудта ошоод ерэһэн тухайгаа гүрэнэй секретарь президентдэ элидхэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй гүрэнэй секретариин Москвада уулзалга «угаа туһатай» байгаа гээд, энэ хөөрэлдөөнэй дүүрэһэнэй һүүлээр президент журналистнуудта мэдээсээ.

ГВИНЕЯ-БИСАУ РЕСПУБЛИКАДА

Гвинея-Бисау Республика бэеэ дааһан байдалгай болоһоор түрүүшынгээ жэлэй ойе һаяхан тэмдэглээ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: республикын ниислэл — Бисаугай набережна; хүдөөгэй медпунктда; ПАИГК-гай зэбсэгтэ хүсэнүүд (Гвинейн болон Ногоон Хушуунай олтирогуудай бэеэ дааһан байдалай Африканска парти) республикынгаа эрхэ сүлөөе һэрмэжэтэй хёрхоор хамгаална.

ТАСС-ай фотохронико.

КОРЧНОЙ ХОЁРДОХЁО ШҮҮ...

Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн ээлжээтэ — хорин нэгэдэхи уулзалгын болоходо, Корчной арбан юһэдэхи ябадалдаа шүүбэ.

Хараар наадаһан Карпов нүхэрэйнгөө хэһэн ябадалнуудай саашанхи зорилгонуудые хүсэд ойлгоогүй ха. Тиин тэрэнэй хэһэн арба нэгэдэхи ябадал бирагүй байгаа һаа, түргөөр хэһэн удаадахи — арбан хоёрдохинь бүришье алдуутай б... Корчнойн морёо үгэ... гаад, сухарилтагүй ... годо ороходонь, яа... гагүй болоходоо, Карп... сээз хоёр хүнгэн ... ондалдаха баатай ... Саашадаа һайса ... үзөөд, бирахагүй бол... «шүүгдээб» гэһэн бай...

Мүнөө наадаанай ... болоһо, Карпов нэг... гоор түрүүлжэ ябана.

(ТА...

«Спортлотогой», «Спортло... ноябриин 10-да Москвада үнгэр... ээлжээтэ тиражай дүнгүүд ниим...

«Спортлото» 33 (регби), 11 ... спорт), 49 (даам), 42 (хүндэ ат... 17 (уран һайханай гимнасти... (уһа руу һүрэлгэ);

«Спортлото-2», 20 (байдарк... ноэ), 8 (бокс), 30 (парусна спор... (сана), 16 (гимнастика), 4 (альпинизм).

(ТА...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Барилгануудые саг соонь ашаглалгада үгэхэ» түрүү бэшэг. «Зэдэ — Сэлэнгэ: хонишодой мүрысөөн» — А. Рыжковой статья. ТАСС-ай һүүлэй һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдал. Бур... АССР-эй Верховно ... Президиумэй Указу... галые хүдөөдэ хэнд... хаб?» — А. Мель... статья. Орон дотор...

Гурбадахи хуу... Официальна таһаг. ... саана. Социалис ор...

Дүрбэдэхи хуу... МНР-эй уран зур... выставкэ тухай. Ню... тагай һонин. Элдэб ... суглуулбари.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД...

«БУРЯАД ҮНЭН» 1974 оной ноябриин 13. 4-дэхи хуудаһан Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01580. Заказ №...